

Temari d'oposicions

ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ DE EMPRESES I

Teresa Sastre Velasco
Mre José Olmedilla Salas

educàlia
editorial

Temario d'oposicions

ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES I

Teresa Sastre Velasco
Mª José Olmedilla Salas

Segona Edició, 2024

Autor: Teresa Sastre Velasco i Mª José Olmedilla Salas

Edita: Educàlia Editorial

Imprimix: Grupo Digital 82, S.L.

ISBN: 978-84-17997-65-6

Dipòsit legal: V-2637-2022

Printed in Spain/Impreso en España.

Tots els drets reservats. No està permesa la reimpressió de cap part d'aquest llibre, ni d'imatges ni de text, ni tampoc la seva reproducció, ni utilització, en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, bé sigui electrònic, mecànic o d'una altra manera, tant coneguda com els que puguin inventar-se, incloent-hi el fotocopiats o enregistrament, ni està permès emmagatzemar-lo en un sistema d'informació i recuperació, sense el permís anticipat i per escrit de l'editor.

Algunes de les imatges que inclou aquest llibre són reproduccions que s'han realitzat acollint-se al dret de cita que apareix en l'article 32 de la Llei 22/18987, de l'11 de novembre, de la Propietat intel·lectual. *Educàlia Editorial agraeix a totes les institucions, tant públiques com privades, citades en aquestes pàgines, la seva col·laboració i demana disculpes per la possible omissió involuntària d'algunes d'elles.

Educàlia Editorial, S.L.

Avda. de las Jacarandas, 2, loft 327 - 46100 Burjassot

Tel: 960 624 309 - 963 768 542 - 610 900 111

E-mail: educaliaeditorial@e-ducalia.com

www.e-ducalia.com

ÍNDEX

BLOC DE DRET

TEMA 1. El Dret: concepte. Classificació. Personalitat i capacitat jurídica. Fonts del dret.

TEMA 2. El Dret Civil: naturalesa. Àmbit jurídic. Efectes jurídics. El Contracte Civil. Tipologia de contractes. Estructura del contracte.

TEMA 3. El Dret Mercantil. Estatut jurídic de l'empresari. Tipus de constitució legal d'empreses. La publicitat en el Registre Mercantil.

TEMA 4. La propietat intel·lectual. La propietat industrial: patents, marques. La competència mercantil.

TEMA 5. La societat de Responsabilitat Limitada. Estatuts de constitució. Òrgans. Transformació. Fusió. Dissolució. Liquidació.

TEMA 6. La Societat Anònima. Estatuts de constitució. Òrgans. Transformació. Fusió. Dissolució. Liquidació.

TEMA 7. Les Societats Col·lectives i Comanditàries. Societats d'Inversió Immobiliària. Fons d'Inversió. Altres societats mercantils.

TEMA 8. Les Cooperatives. Estatuts de Constitució. Òrgans. Dissolució. Liquidació. La Comunitat de Béns.

BLOC DE COMPTABILITAT

TEMA 9. La Comptabilitat. El mètode per partida doble. Teoria dels comptes. Desenvolupament del Cicle Comptable. L'inventari. El Balanç de Situació.

TEMA 10. El Pla General de Comptabilitat Espanyol i la normalització comptable. Principis. Estructura del P.G.C.E. Utilització d'aplicacions informàtiques específiques: prestacions, funcions i procediments d'ús.

TEMA 11. Tractament comptable de les deprecacions. Amortitzacions. Provisions. La periodificació comptable.

TEMA 12. El Compte de Pèrdues i Guanys. Resultats d'Explotació. Resultats Financers. Resultats Extraordinaris. Anàlisi del benefici comptable i del benefici fiscal.

TEMA 13. Elaboració dels comptes Anuals: models normals i abreujats. La memòria. El quadre de finançament.

TEMA 14. Anàlisi econòmica i financera dels comptes anuals. Instruments d'anàlisi economicofinancera: diferències, percentatges, índexs, ràtios.

BLOC D'AUDITORIA

TEMA 15. L'auditoria. Tipus d'auditories. Normativa legal de l'auditoria a Espanya. L'auditor: funcions i competències.

TEMA 16. L'auditoria interna. Fonaments de control intern. Mètodes de control i seguiment de la gestió empresarial. L'informe de gestió. L'auditoria informàtica.

TEMA 17. L'auditoria externa. Planificació i organització del treball en l'auditoria externa. Aplicació de l'estadística en l'auditoria. L'evidència. Classes d'evidència. Mètodes d'obtenció d'evidència.

TEMA 18. El programa d'auditoria. Els papers de treball de l'auditor. L'informe de l'auditor: tipus d'informes. La carta de recomanacions.

BLOC FISCAL

TEMA 19. El Sistema Fiscal Espanyol. Els impostos. Tipus impositius. El Fet imposable. La Base imposable. La Base liquidable. La quota i el deute tributari.

TEMA 20. L'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques: estructura de l'impost. Tipus de rendiments. Compensacions. Deduccions. Liquidació de l'impost. Procediment administratiu davant l'Agència Tributària.

TEMA 21. L'Impost de societats: estructura de l'impost. Deduccions. Bonificacions. Retencions i pagaments a compte. Liquidació. Procediment administratiu davant l'Agència Tributària.

TEMA 22. L'Impost sobre el Valor Afegit: estructura de l'impost. Tipus impositius. L'IVA suportat deduïble i no deduïble. L'IVA repercutit. Procediment administratiu davant l'Agència Tributària.

TEMA 23. L'Impost d'activitats Econòmiques. L'Impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats.

BLOC D'ECONOMIA DE L'EMPRESA

TEMA 24. L'Estructura organitzativa de l'empresa. Principis d'organització empresarial. La funció directiva.

TEMA 25. L'organització i planificació del treball. Definició i organització de mitjans i mètodes de treball. Tècniques de valoració del treball.

TEMA 26. Els Recursos Humans. Planificació. Selecció. Formació i promoció. Models de gestió dels Recursos Humans.

TEMA 27. Estils de direcció. Teoria del Lideratge. Tècniques de direcció d'equips de treball. La motivació a l'entorn de treball.

TEMA 28. La presa de decisions en l'empresa. Factors que influeixen en una decisió. Fases en la presa de decisió.

TEMA 29. La negociació en l'empresa: concepte i elements. Estratègies de negociació. Tipologia de conflictes a l'entorn de treball.

TEMA 1 EL DRET: CONCEPTE. CLASSIFICACIÓ. PERSONALITAT I CAPACITAT JURÍDICA. FUENTES DEL DRET

ÍNDEX

---

0 INTRODUCCIÓ	2
1 DRET CONCEPTE	2
1.1 Concepte	2
1.2 Característiques	2
2 CLASSIFICACIÓ	3
2.1 Del Dret natural al Dret positiu	3
2.2 Dret objectiu i Dret subjectiu	3
2.3 Dret públic i Dret privat	4
2.4 Classificació de les diferents branques del Dret	4
2.4.1 Dret públic.....	4
2.4.2 Dret privat	5
2.4.3 Les relacions laborals i el dret del treball	5
3 PERSONALITAT I CAPACITAT JURÍDICA.....	5
3.1 Persona, personalitat i personificació	5
3.2 Personalitat: capacitat jurídica i capacitat d'obrar.....	5
3.3 Naixement i extinció de la personalitat civil	6
4 FONTS DEL DRET	7
4.1 Concepte i classificació de fonts del Dret	7
4.2 La llei	7
4.3 El costum	8
4.4 Els principis generals del Dret.....	8
4.5 Tractats internacionals	8
4.5.1 La problemàtica de la seva inserció en l'ordenament jurídic espanyol: el seu rang normatiu .	8
4.5.2 Classes de tractats	9
4.5.3 La normativa comunitària	9
4.6 Jurisprudència	11
4.7 Jerarquia normativa.....	11
5 CONCLUSIONS	12
6 BIBLIOGRAFIA.....	13

0 INTRODUCCIÓ

El món del Dret ens embolica quotidianament des del moment del naixement fins al de la mort. La convivència social resultaria absolutament impossible si no existissin una sèrie de normes i principis que la reguessin i, consegüentment, estableixin el marc d'actuació de cadascun dels integrants de la comunitat social que es tracti (ciutadans, associacions, Estat, etc.).

La complexitat del Dret és un reflex de la pròpia complexitat social i la seva existència només es veu justificada per la convivència social de les persones a qui va destinat.

El Dret és un conjunt de normes el compliment de les quals pot exigir-se coactivament. Pel que, quan una persona vegi lesionats els seus drets podria acudir als Tribunals i obtenir el rescabament corresponent.

Delimitarem, per a aquest conjunt de normes que confirma el Dret, d'on sorgeixen o de qui emanen. El Dret sorgeix d'un conjunt de fonts, que denominarem sistema de fonts de l'ordenament jurídic.

1 DRET CONCEPTE

El Dret és una realitat tangible i buscada afanyosament per les societats que ens han precedit en el temps amb la pretensió de donar solució als conflictes socials, fos el que fos la seva naturalesa i extensió.

1.1 Concepte

El Dret consisteix fonamentalment en una sèrie de normes, en un conjunt normatiu, amb una clara finalitat instrumental: la resolució de conflictes que es generen i sorgeixen en el mateix cos social al que el Dret va destinat (de cada moment i de cada societat). Per tant, les normes o principis jurídics que gradualment s'han anat consolidant com a "sistema" o com a "ordenament" han tingut sempre com a causa concreta la resolució d'un problema social determinat que constitueix un pressupost o dada prèvia respecte del Dret.

DRET. S'entén per Dret el conjunt de normes jurídiques i principis, escrits o no, creats per l'Estat o implícits en l'ètica dels homes, per regular la convivència d'aquests últims, que poden ser imposats per la força i en cas d'incompliment implica una sanció judicial, amb la finalitat d'atorgar als membres de la societat determinades facultats i uns mínims de seguretat, certesa, igualtat, llibertat i justícia, alhora que estableixen o imposen obligacions.

1.2 Característiques

Extraïem d'aquesta definició una sèrie de característiques que tindran les normes jurídiques, que constitueixen el conjunt normatiu que conforma el Dret.

- EXTERIORS. Són exteriors, ja que afecta la convivència ciutadana i exigeixen una conducta externa.
- SANCIONABLES. Són sancionables judicialment. La seva vulneració afecta la convivència ciutadana i porta aparellada una sanció.
- COERCIBLES. Si no es compleixen voluntàriament resulten imposades per la força.
- BILATERALS. Suposa que una obligació jurídica a càrrec d'una persona està correlacionada amb un dret a favor d'una altra per exigir el compliment d'aquesta.
- HETERÒNOMES. Són heterònomes, perquè creador i destinatari de la norma no són la mateixa persona, si bé la norma obliga, encara que la norma no sigui reconeguda per aquest destinatari.

El Dret s'ha anat conformant i complicant, tenint en compte noves realitats socials i nous problemes que s'han anat presentant en la història dels diversos pobles que ha desembocat en el desmembrament del Dret en múltiples branques o sectors sistemàtics: Dret polític, Dret constitucional, Dret penal, Dret civil, Dret mercantil, Dret processal, Dret administratiu, Dret laboral, Dret financer i tributari, Dret internacional, Dret canònic, etc.

2 CLASSIFICACIÓ

2.1 Del Dret natural al Dret positiu

DRET NATURAL

Conjunt de normes i principis jurídics que es deriven de la pròpia naturalesa i de la raó humana, que existeixen com a principis immutables i universals. Són valors o principis que es troben en la consciència dels homes i en la naturalesa. Són universals, immutables i externs.

DRET POSITIU

És l'ordre que procura una aproximació creixent a la justícia. El Dret Positiu és un conjunt de normes jurídiques dictades per l'Estat per regular la relació dels homes en societat. Aquestes normes dictades per l'Estat, per a la seva validesa, no poden estar desproveïdes dels principis i valors fonamentals de caràcter universal i immutable que provenen del Dret Natural.

El Dret Natural és insuficient per regular de manera immediata les complexes relacions socials que es manifesten quotidianament amb les seves nombroses i singulars particularitats. El que evidencia la necessitat que existeixin unes lleis positives aconseguint allí on no pot arribar la regulació natural.

El Dret Natural coexisteix amb el Positiu. El iusnaturalisme designa a una teoria del Dret, no només jurídica sinó també ètica i filosòfica, que postula l'existència de drets en l'home determinats per la naturalesa humana i previs a tot ordenament jurídic. Els iusnaturalistes defensen no només la coexistència del Dret Natural i el Dret Positiu, sinó que el Positiu necessita al Natural per trobar en ell el seu fonament i la seva última justificació, i el Natural requereix el Positiu per explicitar-se a través de les seves normes i poder arribar així a una regulació immediata de les relacions socials.

Des del punt de vista històric el trànsit de la llei natural a les normes positives (haver de) moure's en el terreny de les hipòtesis. Ja que les dades històriques més antigues dels diferents pobles ens mostren ja l'existència d'un dret positiu per rudimentari que sigui. En el procés d'aparició del dret positiu va ser sempre anterior la forma consuetudinària (el costum) a la forma escrita.

2.2 Dret objectiu i Dret subjectiu

DRET OBJECTIU

El Dret Objectiu està constituït per, el conjunt de lleis i regles que els homes que s'integren a la societat organitzada han d'acatar en les seves relacions recíproques i en les seves relacions amb l'autoritat de l'estat. Per tant, el Dret Objectiu és la norma, el precepte de dret o el conjunt de preceptes de dret, o ordenament jurídic, que l'estat crea per a la regulació de la convivència.

Com notes distintives del Dret Objectiu podem destacar:

- Generalitat. La nota de Generalitat expressa la idea que la norma jurídica posseeix una abstracció que l'eleva per sobre dels casos singulars que la vida presenta. La norma es dona per regular nombrosos suposats, motiu pel qual, ha de prescindir de detalls particulars, és a dir, ha de posseir generalitat.
- Imperativitat. El Dret objectiu està investit d'imperiom. És un autèntic mandat en sentit ple. El Dret no proposa conductes, no formula invitacions a obrar, ni prega o suggereix, simplement mana, establint de forma taxativa el que s'ha de fer i el que no s'ha de fer.
- Coercibilitat. És una altra característica fonamental del Dret. Coercibilitat significa "sanció en potència". A través d'aquest caràcter coercible s'expressa que, en cas d'incompliment de l'haver d'imposar per la norma jurídica ha de sobrevenir una sanció per part de l'òrgan competent.
- Estaticitat o origen estatal del dret.

DRET SUBJECTIU

El dret subjectiu evidencia un clar caràcter de facultat, de possibilitat que disposa el subjecte: en definitiva, de poder. És clar que el dret subjectiu s'exerceix en el si de la convivència social, per tant, entre subjectes. No pot parlar-se de dret si alhora no es pensa en l'existència d'un deure correlatiu a aquest dret.

La noció de dret subjectiu està lligada estretament a la norma jurídica. Tot dret subjectiu procedeix d'una norma, que o ho crea o ho reconeix a favor del subjecte. La facultat atribuïda per la norma a un subjecte de poder exigir d'un altre o uns altres ja una conducta concreta, ja una conducta d'abstenció i no impediment.

Pel que, es pot definir el dret subjectiu com "la facultat de fer, no fer o exigir alguna cosa". Gaudi i Pretensió són dos elements integrants del contingut del dret subjectiu, que ofereixen dimensions diferents. El Gaudi presenta la visió de dret "ad intra", interioritzat, mentre que la Pretensió representa la seva perspectiva "ad extra", en relació amb el context social en el qual el dret es dona.

El gaudi no és una altra cosa que l'exercici d'un dret. Un dret es té per exercitar-ho; sense aquesta finalitat pràctica manca de sentit la facultat en què el dret consisteix.

La pretensió és la perspectiva exterioritzada del dret. És el moment de l'exigència, en el qual el titular es dirigeix a un altre o uns altres "pretenent", reclamant dels mateixos un determinat comportament que pot consistir en una conducta concreta o una postura d'abstenció, de no impediment; i pot dirigir-se, ja contra una persona certa, ja contra tot el cos social de manera indeterminada.

Aquest contingut duplicat (gaudi i pretensió) es dona en tot dret subjectiu.

2.3 Dret públic i Dret privat

DRET PÚBLIC. És el que regula les relacions de l'Estat i els òrgans públics entre si, o bé les seves relacions quan actuen de forma oficial amb els ciutadans i entitats privades.

DRET PRIVAT. És el que regula les relacions entre persones físiques o persones jurídiques (societats, fundacions...), o d'aquestes i l'Estat i els organismes públics, però quan actuen de forma privada.

Aquesta divisió no té molta acceptació en l'actualitat, a causa que en determinades parcel·les de l'ordenament jurídic les diferències entre el públic i el privat no són tan evidents. No obstant això, des del punt de vista pedagògic per al desenvolupament del tema, sí que ens servirà per realitzar una aproximació de caràcter general a les diferents branques del Dret.

2.4 Classificació de les diferents branques del Dret

La classificació de les diferents branques del dret es realitza tenint en compte si les parts que es relacionen ho fan com a subjectes de caràcter predominantment públic o privat.

2.4.1 Dret públic

1. **Dret Administratiu:** s'encarrega d'estudiar l'organització i funcions de les institucions de l'Estat, el Govern i l'Administració, així com les relacions entre aquesta última i els particulars.
2. **Dret Constitucional:** s'encarrega de l'estudi de la Constitució com a norma i el respecte a la mateixa del seu desenvolupament normatiu.
3. **Dret Internacional Públic:** s'encarrega d'establir un marc normatiu comú, bàsicament a través d'acords internacionals, que serveixi per regular les relacions externes entre Estats i diferents organitzacions quan actuen en el marc internacional.
4. **Dret Penal:** l'Estat s'encarrega a través d'ell d'establir totes aquelles situacions que es consideren delictes, així com les penes, sancions o mesures correctives aplicables a cadascun d'ells, amb la finalitat de protegir a la societat.
5. **Dret Processal:** s'encarrega de regular l'actuació de les diferents persones que intervenen en els processos judicials, així com en l'organització i funcionament dels tribunals de justícia i les formalitats que és necessari respectar enfront d'ells.
6. **Dret Tributari i Fiscal:** s'encarrega d'establir el conjunt de normes jurídiques a través de les quals l'Estat estableix els diferents tributs amb els quals recaptarà els ingressos suficients per fer front a la despesa pública. Així com establir les infraccions i sancions tributàries, els procediments de recaptació i inspecció, etc.
7. **Dret de la Unió Europea:** integra el conjunt de normes i principis que formen l'ordenament jurídic aplicable als estats membres, i pel qual es regeix el funcionament, l'organització i competències de l'Europa comunitària.

2.4.2 Dret privat

1. **Dret Civil:** s'encarrega de regular les relacions més generals i quotidianes de la vida de les persones físiques i jurídiques entre si i amb l'Estat quan actua com a persona jurídica, sense consideració de les seves activitats peculiars (públiques).
2. **Dret Internacional Privat:** a través d'ell cada país s'encarrega de resoldre els conflictes que puguin sorgir en les jurídiques internacionals, bé entre particulars o d'aquests amb un Estat, sempre que existeixi un interès privat.
3. **Dret Mercantil:** s'encarrega de regular l'exercici del comerç, així com totes aquelles relacions jurídiques que es deriven de l'exercici que els comerciants fan de la seva professió habitual.

2.4.3 Les relacions laborals i el dret del treball

Al segle XX el desenvolupament legislatiu en "matèria laboral" ha estat continu i abundant en qualsevol dels països europeus i, per tant, s'ha convertit en un sector sistemàtic autònom dins del món del Dret, en una branca independent; denominada "Dret del Treball" o "Dret Laboral" i l'objecte del qual és la relació entre empresaris i treballadors i intervenció de l'Estat de forma intuïtiva o arbitral.

Aquesta branca del Dret regula les relacions entre treballador i empresari, tant en l'àmbit individual (contractació) com a col·lectiu (negociació col·lectiva, sindicació, etc.), així com la protecció dels treballadors davant accidents, malalties... (Seguretat Social). Per tant, conté normes tant de Dret Privat com a Públic.

3 PERSONALITAT I CAPACITAT JURÍDICA

3.1 Persona, personalitat i personificació

El subjecte de Dret per antonomàsia és l'ésser humà, habilitat en principi per desembolicar-se per si mateix (certa edat i circumstàncies) en el tràfic econòmic i, per tant, també en el jurídic.

En Dret no sol parlar-se d'ésser humà, ni d'home, dona o nen (tret que resulti necessari distingir entre ells), sinó de persones físiques o persones naturals per referir-se al conjunt dels éssers humans.

Al món jurídic han de ser tinguts en compte com a possibles subjectes de dret i obligacions tant els éssers humans com certes entitats, agrupacions o col·lectius als quals el Dret ha personificat. Per tant, per referir-se genèricament a cadascun de tals grups, s'ha imposat la necessitat de parlar, respectivament, de persones físiques i de persones jurídiques.

El Dret ha reconegut o atribuït personalitat tant a les persones físiques com a les jurídiques.

3.2 Personalitat: capacitat jurídica i capacitat d'obrar

Jurídicament, parlar de personalitat suposa el reconeixement d'algú com a subjecte de drets i obligacions: bé sigui persona física o persona jurídica.

Les persones naturals o persones físiques adquireixen la personalitat al moment de naixement amb vida. Codi Civil (art. 29 al 34).

Són persones jurídiques segons el Codi Civil les corporacions, associacions i fundacions d'interès públic reconegudes per la llei. Les persones jurídiques adquireixen la seva personalitat des del mateix instant, que, conformement a dret, quedin vàlidament constituïdes. Codi Civil (art. 35 a 39).

- La diferència entre ser titular de dret i obligacions i ser capaç d'exercir-los o tenir capacitat d'exercir-los, ho precisarem amb els següents conceptes:
- **CAPACITAT JURÍDICA:** significa tenir l'aptitud o idoneïtat necessàries per ser titular de drets i obligacions.
- **CAPACITAT D'OBRAR:** implica la possibilitat, aptitud o idoneïtat per exercitar o posar en pràctica els drets o obligacions que li siguin imputables o referibles.

Per tant, la capacitat jurídica no és susceptible de graduacions o matisacions: es té o no es té; s'és persona o no. Els termes capacitat jurídica i personalitat venen a ser coincidents.

Per contra, la capacitat d'obrar permet graduacions i subdivisions en atenció al tipus d'acte que es pretengui realitzar pel subjecte de dret.

3.3 Naixement i extinció de la personalitat civil

* PERSONES NATURALS (art. 29 al 34 C. c.)

- ✓ Naixement de la Personalitat. La persona natural adquireix la personalitat al moment del naixement amb vida, una vegada produït el sencer despreniment del si matern.
- ✓ Extinció de la Personalitat. La personalitat civil d'una persona física s'extingeix per la mort d'aquesta persona.

* PERSONES JURÍDIQUES (art. 35 a 39 C. c.)

➤ QUI SÓN PERSONES JURÍDIQUES I NAIXEMENT DE LA SEVA PERSONALITAT

❖ Són persones jurídiques

1. Les corporacions, associacions i fundacions d'interès públic reconegudes per la llei. La seva personalitat comença des de l'instant en què, conformement a dret, quedin vàlidament constituïdes.
2. Les associacions d'interès particular siguin civils, mercantils o industrials, a les quals la llei concedeixi personalitat pròpia, independent de la de cadascun dels associats. Aquestes associacions es regiran per les disposicions del contracte de societat.
3. Segons l'art. 116 del C. de co., "El contracte de companyia pel qual dues o més persones s'obliguen a posar en fons comú béns, indústria o alguna d'aquestes coses, per obtenir lucre, serà mercantil, qualsevol que fos la seva classe, sempre que s'hagin constituït amb acord a aquest codi. Una vegada constituïda la companyia mercantil tindran personalitat jurídica en tots els seus actes i contractes".

En resum, podem dir que les persones jurídiques neixen a conseqüència d'un acte jurídic (acte de constitució). Les persones jurídiques, perquè siguin vàlidament constituïdes ho faran d'acord amb el Codi Civil per a les persones jurídiques de caràcter civil i d'acord amb el Codi de Comerç per a les persones jurídiques de caràcter mercantil. Pot existir un requisit de publicitat, com la inscripció en el Registre Mercantil o un altre registre públic.

Les persones jurídiques poden adquirir i posseir béns de totes classes, contreure obligacions i exercitar accions civils o criminals, conforme a les lleis i regles de la seva constitució.

Extinció de la Personalitat Jurídica

L'extinció de les persones jurídiques es produeix per causes legals o jurídiques.

L'article 39 del C. c. estableix com a causes d'extinció: .

1. El compliment del terme o termini pel qual van ser constituïdes.
2. La consecució o obtenció de la fi, o desenvolupament de l'activitat que va justificar la seva creació.
3. La impossibilitat, material o jurídica, de poder aplicar els mitjans que es disposa a aquest fi o activitat.

Existeixen moltes altres més causes d'extinció que són ja particulars de cada classe o modalitat de persona jurídica.

4 FONTS DEL DRET

4.1 Concepte i classificació de fonts del Dret

Les fonts del Dret ens permeten conèixer d'on han sorgit o qui té el poder per crear les normes jurídiques que s'apliquen en un Estat en un moment determinat i com es manifesten en l'exterior o la forma que adopten quan es publiquen.

I, en segon lloc, ens permeten conèixer quina és la norma a aplicar en el cas que existeixin normes de diferent origen o sentit.

Qui té poder per crear les normes jurídiques

Els poders públics que intervenen en la creació i aplicació de les normes són:

- **PODER LEGISLATIU.** Està compost per les Corts Generals (Congrés i Senat) en l'àmbit estatal i les Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes. El Poder Legislatiu ostenta la potestat legislativa que suposa la capacitat d'elaborar i modificar lleis, així com aprovar-les o derogar-les.
- **PODER EXECUTIU.** Està compost pel Govern, els ministeris i els òrgans de Govern en l'àmbit autonòmic i local. El Poder Executiu ostenta la potestat d'aplicació de lleis, si bé té també competència en l'elaboració de normes:
  - Amb rang de llei, prèvia autorització de poder legislatiu o per delegació.
  - Sense rang de llei, elaborant reglaments.
- **PODER JUDICIAL.** Està compost per jutges i tribunals. I ostenta la facultat d'administrar o impartir justícia.

Com es manifesten i quina és la norma a aplicar

Art. 1 del Codi Civil:

1. Les fonts de l'ordenament jurídic espanyol són la llei, el costum i els principis generals del Dret.
2. Mancaran de validesa les disposicions que contradiguin una altra de rang superior.
3. El costum només regirà a falta de llei aplicable, sempre que no sigui contrària a la moral o a l'ordre públic i que resulti provada. Els usos jurídics que no siguin merament interpretatius d'una declaració de voluntat tindran la consideració de costum.
4. Els principis generals del Dret s'apliquen a falta de llei o costum, sense perjudici del seu caràcter informador de l'ordenament jurídic.
5. Les normes jurídiques contingudes en els tractats internacionals no seran d'aplicació directa a Espanya en tant no hagin passat a formar part de l'ordenament intern mitjançant la seva publicació íntegra en el "Butlletí Oficial de l'Estat".
6. La jurisprudència complementarà l'ordenament amb la doctrina que, de manera reiterada, estableixi el Tribunal Suprem en interpretar i aplicar la llei, el costum i els principis generals del dret.
7. Els Jutges i Tribunals tenen el deure inexorable de resoldre en tot cas els assumptes que coneixin, atenint-se al sistema de fonts establert.

Segons l'art. 1.1 del C. c. les fonts del Dret són la llei, el costum i els principis generals del dret. Afegim els tractats internacionals, que tenen rang de llei una vegada publicats en el BOE i passen a formar part de l'ordenament intern (art. 1.5 C. c.). La jurisprudència complementarà el nostre ordenament intern.

Passem a desenvolupar cadascuna d'elles.

4.2 La llei

La llei és la norma escrita que emana dels òrgans que posseeixen el poder de legislar. Les lleis no entren en vigor i, per tant, no són obligatòries, fins a la seva publicació en el BOE o en el butlletí oficial del seu àmbit territorial. Una vegada publicada, la disposició normativa pot entrar en vigor de forma immediata, o en una data posterior a la seva publicació. El període temporal durant el qual la vigència o vigor de la llei publicada es troba en suspens es diu *Vacatio Legis*. Les lleis entraran en vigor al cap de vint dies de la seva publicació en el BOE, si no es disposa el contrari (art. 2.1 C. c.).

En general, les lleis són tendencialment permanents, es dicten per al futur sense establir un període de vigència limitat. Però la permanència no és característica o requisit de llei i existeixen lleis de supòsits en els quals la pròpia llei estableix el seu període de vigència determinat (exemples: Llei de Pressupostos, Conveni Col·lectiu, etc.).

L'art. 2.2 de C. c. estableix que les lleis només es deroguen per altres posteriors. Derogar és deixar sense efecte, sense vigor, una llei preexistent per publicar-se una nova que contempla o regula els mateixos suposats que l'anterior. La derogació pot ser total o parcial.

El Codi Civil en l'art. 2.3 estableix que les lleis no tindran efecte retroactiu si no disposessin el contrari. La retroactivitat de les lleis està connectada al principi de seguretat jurídica: com a regla general, els actes realitzats sota un determinat règim normatiu no han de veure's enjudiciats amb la llei nova.

4.3 El costum

El costum és la pràctica habitual, uniforme, reiterada i duradora d'una conducta. Només regeix a falta de llei aplicable, no pot ser contrària a la moral, a l'ordre públic i ha de resultar provada.

La diferència fonamental entre la llei i el costum es troba en l'origen del qual procedeixen. Mentre que la llei és font del dret que procedeix de l'organització política que la societat es dona a si mateixa: el costum, per contra, procedeix de la pròpia societat no organitzada, mitjançant l'observança reiterada d'una conducta.

El costum és font del dret subsidiari, és a dir, només és aplicable quan no hi hagi llei aplicable. La nota de subsidiarietat significa també que el costum és font del dret, perquè la llei així ho determina (art. 1.3 C. c.).

4.4 Els principis generals del dret

L'enumeració de fonts de l'article 1 del C. c. es tanca amb els anomenats principis generals del dret, font subsidiària de segon grau; això suposa que els principis generals s'apliquen només a falta de llei o costum aplicables al cas.

Els principis generals del dret són les idees que formen el substrat de l'ordenament jurídic i inspiren l'elaboració de les lleis. S'aplicaran a falta de llei o costum, sense perjudici del seu caràcter informador de l'ordenament jurídic (art. 1.4 C. c.). Es diferencien de la llei en el fet que no estan escrits i del costum en què no necessiten la seva pràctica reiterada per a la seva aplicació (Exemple: principi de bona fe, d'igualtat de tracte, de proporcionalitat, de seguretat jurídica, etc.).

4.5 Tractats internacionals

Els tractats internacionals són acords celebrats entre Espanya i un altre o altres Estats o organismes internacionals. Els tractats internacionals seran aplicats directament al nostre país quan hagin estat publicats íntegrament en el Butlletí Oficial de l'Estat, moment a partir del qual passen a formar part de l'ordenament intern.

Els tractats internacionals signats per Espanya han de respectar els principis fonamentals del dret espanyol. Si no fos així podrien ser declarats nuls o inconstitucionals. No obstant això, de vegades ha estat necessari modificar lleis espanyoles en concordança amb els pactes en l'àmbit internacional.

4.5.1 La problemàtica de la seva inserció en l'ordenament jurídic espanyol: el seu rang normatiu

Els Tractats Internacionals són normes per les quals l'Estat consent a assumir obligacions internacionals. La Constitució Espanyola, en el Capítol 3º del Títol III (Art. 93 a 96 CE), s'ocupa de diverses qüestions amb relació als Tractats Internacionals: el procediment per celebrar-los, el valor que posseeixen en el nostre dret intern i el seu possible control.

Els Tractats, a conseqüència del seu principi de bilateralitat (o multilateralitat), són sempre el resultat de la voluntat concorde de dues (o més) Estats, i els seus preceptes resulten immunes a la voluntat unilateral d'un Estat concret, la qual cosa vol dir que els òrgans estatals que creen el dret d'aquest Estat no poden fer-ho contravenint el Tractat o, si ho fan, això no tindrà efecte sobre el Tractat en qüestió que serà d'aplicació preferent.

El moment en què un tractat internacional vàlidament celebrat forma part de l'ordenament intern és quan el mateix és publicat oficialment a través del Butlletí Oficial de l'Estat (BOE). La publicació en aquest Butlletí és “la conditio sine qua non” per produir eficàcia interna. Així s'estableix en l'Art. 96.1 CE: “Els tractats internacionals, vàlidament celebrats, una vegada publicats oficialment a Espanya, formaran part de l'ordenament intern.

Les seves disposicions només podran ser derogades, modificades o suspeses en la forma prevista en els mateixos tractats o d'acord amb les normes generals del dret internacional”.

Es tracta d'un mecanisme d'incorporació automàtica, sense necessitat de llei d'adaptació. Efectuada la seva publicació, el Tractat **es converteix en font del nostre ordenament**. Es converteix en una norma jurídica interna d'obligat compliment. Tots els òrgans de l'Estat venen obligats al seu compliment i el jutge ha d'aplicar-los quan afectin un cas.

Els Tractats **gaudeixen de primacia sobre les fonts del dret intern en cas de conflicte**. Això no suposa atorgar als tractats un rang jurídic superior, sinó tan sols que aquestes matèries queden temporalment, per voluntat de l'Estat adoptada mitjançant un procediment constitucionalment previst –el de conclusió de tractats o acords internacionals–, fora de la competència normativa ordinària dels òrgans interns.

Els Tractats Internacionals no integren el bloc de la constitucionalitat (paràmetre de constitucionalitat de la resta de les normes de l'ordenament jurídic), perquè l'Art. 96 CE no els concedeix tal rang constitucional. Una llei contrària a un tractat no és nul·la, sinó que tan sols el Tractat preval sobre ella. No afecta la constitucionalitat d'aquesta, es tracta únicament d'un problema de selecció del Dret aplicable al cas concret.

4.5.2 Classes de tractats

De la regulació constitucional es deriva l'existència de diverses classes de Tractats segons procediment de conclusió, que depèn al seu torn de la matèria sobre la qual versa el Tractat:

- ❖ Tractats clàssics o tradicionals (Art. 94 CE).

Tenen **la funció de recepció o incorporació a l'ordenament intern** de Dret no exclusivament estatal, això és, d'una norma que ha estat pactada per l'Estat espanyol amb un altre o altres Estats sobirans o amb alguna organització internacional. Aquesta funció de recepció és inexcusable avui, perquè el Dret Internacional descansa en la premissa de la sobirania dels Estats que formen part de l'ordre internacional.

- ✓ Tractats de caràcter ordinari (Art. 94.2 CE) Són aquells que per versar sobre **matèries no específicament assenyalades per la Constitució** com d'especial importància poden ser conclusos pel Govern sense més tràmit que la immediata informació al Congrés i al Senat de la seva conclusió.
- ✓ Tractats d'especial importància. (Art. 94.1 CE) Són els tractats de “caràcter **polític**” (expressió no gaire precisa), els “tractats o convenis de caràcter militar”, els que “afectin la integritat territorial de l'Estat o als drets i deures fonamentals reconeguts en el Títol I”, els tractats o convenis que “impliquin obligacions financeres per a la Hisenda Pública” i “els que suposin modificació o derogació d'alguna llei o exigeixin mesures legislatives per a la seva execució”. En aquests casos es requereix per a la seva celebració la prèvia autorització de les Corts Generals.

- ❖ Tractats excepcionals o d'integració supranacional (art. 93 CE).

Són aquells tractats pels quals “s'atribueix a una organització o institució internacional l'exercici de competències derivades de la Constitució” (Art. 93 CE). Aquests tractats tenen, per tant, una **funció d'habilitació** consistent a **transferir a una instància supranacional la competència per produir Dret**, la qual cosa implica cessió de sobirania. L'autorització per a la seva celebració ha de fer-se **mitjançant llei orgànica**, és a dir, per aprovació per majoria absoluta al Congrés i majoria simple en el Senat.

4.5.3 La normativa comunitària

Les normes comunitàries de la Unió Europea tenen el caràcter de **normes supranacionals** i per això prevalen sobre les de dret intern. L'article 5 del Tractat Constitutiu de la Unió Europea obliga als poders públics a inaplicar les normes nacionals incompatibles amb les normes comunitàries. No solament els

Tractats Constitutius són la norma suprema del dret comunitari, sinó també els actes normatius emanats de les Institucions comunitàries.

La normativa comunitària forma part d'un ordenament jurídic propi, el Dret de la Unió Europea, independent tant de l'ordre jurídic internacional com de la normativa estatal dels estats membres, d'aquí la seva primacia, ja que les normes comunitàries obligatòries prevalen sobre les normes estatals i les nacionals de cadascun dels Estats podran acollir-se a elles.

Dins de la Unió cal diferenciar entre Dret Originari, Dret Derivat i Dret Complementari:

- ❖ **Dret Originari:** té similituds amb els textos constitucionals, perquè estableix els principis i finalitats que configuren el sistema institucional comunitari, així com la divisió de poders. Està format pels tractats fundacionals comunitaris de la CEE i pels successius tractats que han anat configurant la Unió Europea (UE) fins a l'actualitat.
- ❖ **Dret Derivat:** es compon dels diferents actes normatius que produeixen les institucions comunitàries els destinataris de les quals seran els estats i ciutadans de la Unió, i hauran de respectar els objectius marcats pel Dret Originari i posar-los en pràctica. (Art. 249 de TCE). El Dret Derivat està format per:
  - **NORMES VINCULANTS** (entre les normes vinculants no existeix jerarquia normativa)
    - Reglaments. Tenen abast general. Són normes vinculants en tots els seus elements i s'apliquen directament en els estats membres. No obstant això, per a la seva integració en els ordenaments interns dels Estats és necessària la seva publicació en el Diari Oficial de la Unió Europea (DOUE). Gaudeixen de supremacia sobre les normes dels parlaments nacionals.
    - Directives. Són obligatòries respecte als objectius o resultats a aconseguir. No es dirigeixen als ciutadans dels països membres, sinó als Estats. Manquen d'aplicabilitat directa, perquè necessiten una norma interna d'adaptació per a la seva entrada en vigor i passar a formar part del Dret de l'estat membre.
    - Decisions. Són normes obligatòries en tots els seus elements i de caràcter particular, ja que es dirigeixen a destinataris concrets, poden dirigir-se a un Estat o varis i a persones físiques o jurídiques.
  - **NORMES NO VINCULANTS**
    - Recomanacions. Únicament suggereixen als seus destinataris un comportament. Instrument d'harmonització indirecta de les legislacions nacionals.
    - Dictàmens. A través dels quals la Unió Europea es posiciona sobre un tema.

NORMAS	DESTINATARIOS	EFFECTOS JURIDICOS
REGLAMENTOS	Alcance general: Estados miembros Todas las personas (físicas y jurídicas)	Aplicación directa. Normas <u>vinculantes</u> en todos sus elementos , tanto en sus objetivos como en los medios para alcanzarlos. Obligatoria publicación en el DOUE. Supremacía sobre normas nacionales.
DIRECTIVAS	Estados miembros (todos o algunos)	No aplicabilidad directa , necesitan norma interna para aplicación. Normas <u>vinculantes</u> , obligatorias respecto a los objetivos a conseguir.
DECISIONES	Estados miembros (todos o algunos) Determinadas personas (físicas y jurídicas)	Aplicación directa. Normas <u>vinculantes</u> en todos sus elementos , tanto en sus objetivos como en los medios para alcanzarlos. Publicación en el DOUE.
RECOMENDACIONES	Estados miembros (todos o algunos) Determinadas personas (físicas y jurídicas) Instituciones y órganos UE	No obligatorio, sugiere un determinado comportamiento
DICTAMENES	Estados miembros (todos o algunos) Determinadas personas (físicas y jurídicas) Instituciones y órganos UE	No obligatorio, es la expresión de una opinión a cuestión previamente planteada

❖ Dret Complementari:

- Acords internacionals celebrats per la Comunitat: Són acords amb Estats sobirans o amb altres organitzacions internacionals, acords que es converteixen automàticament en vinculants per a tots els Estats Membres.
- Els principis generals del Dret, que es desprenen de la pròpia naturalesa dels Tractats o es tracta de principis generals comuns als Drets dels Estats Membres.
- Al costat d'aquestes fonts escrites i no escrites, han d'esmentar-se les sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea o Tribunal de Luxemburg (per la ciutat en la qual radica) que vinculen a les parts en conflicte i constitueix un instrument d'importància en la imposició efectiva del Dret Comunitari.

4.6 Jurisprudència

El concepte de jurisprudència s'extreu de l'article 16 del C. c. S'entén per jurisprudència la doctrina que, de manera reiterada, estableixi el Tribunal Suprem en interpretar i aplicar la llei, el costum i els principis generals del dret.

Encara que les fonts del Dret siguin la llei, el costum i els principis generals des del Dret i els jutges hagin de fallar segons exclusivament a tals fonts; el mateix Codi Civil assigna a la jurisprudència la funció de complementar l'ordenament. La qual cosa significa que, encara que la jurisprudència no sigui formalment font de Dret, no obstant això, tampoc es limita a realitzar una aplicació mecànica de les normes jurídiques creades mitjançant llei, costum o principis generals.

Això es deu al fet que, en l'aplicació de les normes preexistents, es requereix una labor d'adaptació del mandat general contingut en la norma a les circumstàncies del cas concret. I, a més, freqüentment les normes són tan generals o empenen conceptes tan abstractes i flexibles que es deixa en mans del jutgador una certa llibertat de decisió en establir la solució concreta al cas.

Per tant, encara que manqui d'eficàcia vinculant en sentit propi, mitjançant la jurisprudència es crea un cos de criteris sobre la solució de conflictes que poden provocar la revocació de les sentències dels Tribunals inferiors que ho contradiguin.

4.7 Jerarquia normativa

Les normes jurídiques estan ordenades en virtut del principi de jerarquia normativa, que estableix quina és la seva ordre de prelación.

Sobre la base de l'article 1 del C. c. s'estableix el següent ordre: la Llei, el costum, els principis generals del Dret i la jurisprudència.

No obstant això, en existir diversos tipus de disposicions normatives a les quals genèricament es denominen lleis o disposicions legals obliga a establir una JERARQUIA NORMATIVA. L'article 9.3 de la Constitució garanteix el principi de jerarquia normativa.

Per establir la jerarquia normativa de les disposicions legals, tindrem en compte els següents aclariments:

- Les fonts escrites tenen primacia sobre les no escrites.
- Els tractats internacionals tenen rang de Llei una vegada estiguin íntegrament publicats en el BOE, formen part de l'ordenament intern i estarien en la cúspide de la piràmide jeràrquica.
- Existeix una jerarquia de normes que les ordena de major a menor rang, per tant, una norma de rang inferior no pot contradir el que es disposa en una de rang superior.
- Les disposicions legals pròpiament aquestes (les que tenen rang de Llei) queden sotmeses a la Constitució. La Constitucionalitat de les lleis (amb disposicions de rang de Llei) és competència del Tribunal Constitucional en exclusiva.
- Els reglaments i les seves disposicions en sentit formal (Decrets, Ordres, etc.) perquè no té rang de Llei, queden sotmesos, tant a la Constitució com a les restants lleis. La legalitat dels Reglaments (Decrets, Ordres, etc.) és controlable per qualsevol dels tribunals ordinaris, com qualsevol altre acte jurídic dimanant de l'Administració.

L'ordenació de les disposicions legals sobre la base del principi de jerarquia normativa seria la següent:

1. TRACTATS INTERNACIONALS
  - a. Dret de la Unió Europea
  - b. Convenis Internacionals
2. CONSTITUCIÓ ESPANYOLA DE 1978
3. LLEIS, Les normes jurídiques agrupades sota el concepte de lleis tenen el mateix valor i rang normatiu. Independentment del procediment d'elaboració o de l'òrgan emanen
  - a. Llei Orgànica
  - b. Llei Ordinària
  - c. Decreto Llei
  - d. Decret Legislatiu

REGLAMENTS (Decrets, Ordres, etc.), normes de rang inferior a la Llei, perquè no tenen rang de Llei.

5 CONCLUSIONS

Segons l'aproximació feta al concepte de Dret, podem concloure que el Dret és un conjunt de normes que regeixen la vida de la nació, l'incompliment de la qual és susceptible de ser castigat. És la manifestació del poder de l'estat en un determinat lloc.

El dret com hem vist s'inspira en postulats de justícia i constitueix l'ordre normatiu i institucional que regula la conducta humana en societat. La base del dret són les relacions socials, les quals determinen el seu contingut i caràcter. Dit d'una altra forma, el dret és un conjunt de normes que permeten resoldre els conflictes en el si d'una societat.

Segons hem exposat al llarg del tema el Dret es pot dividir d'una manera generalitzada com: Dret Objectiu i subjectiu, com a Dret públic i privat..., No obstant això, en la cerca d'una divisió lògica i clara en diferents branques del Dret, hem inclòs una classificació de les diferents branques del Dret partint de dues grans branques, Dret públic i Dret privat.

En aquest desenvolupament d'introducció al Dret, entenem d'especial importància el concepte de personalitat i capacitat jurídica, jurídicament parlar de personalitat suposa el reconeixement d'algué com a subjecte de drets i obligacions: bé sigui persona física o persona jurídica.

Comprovem la importància del concepte de fonts del Dret. La paraula "font" aplicada al dret té multitud d'accepcions. En un sentit instrumental pot entendre's com a font de coneixement dels ordenaments jurídics (documents, inscripcions...), és a dir, el conjunt de mitjans conduents al coneixement del dret ja creat. Un segon sentit és el filosòfic que entén la font com a fonament del dret, el seu origen o la seva causa última. Aquesta és l'accepció que en la qual ens hem interessat en el desenvolupament del tema, perquè s'entén per font del dret, allò d'on ell mateix s'origina. Un sistema de fonts no és producte de l'atzar o del capritx sinó conseqüència de múltiples factors polítics, sociològics i ideològics i a través del mateix es transparenta un conjunt d'idees i fets dominants en la comunitat en què s'aplica. Actualment i en l'ordenament espanyol el predomini de la llei com a font del dret indica la intensitat creixent del poder de l'estat i de la seva organització i activitats enfront de les normes espontànies de creació del dret com en altres èpoques va poder ser el costum.

Com hem vist en el tema, les fonts de l'ordenament jurídic espanyol són la Llei, el costum i els principis generals del dret, tal com es recull en l'article 1.1 del Codi Civil.

6 BIBLIOGRAFIA

BAHILLO MARCOS, M. E., & PÉREZ BRAVO, M. C. (s.f.). GESTIÓN DE LA DOCUMENTACIÓN JURÍDICA Y EMPRESARIAL. EDITORIAL PARANINFO.

CÓDIGO CIVIL, Real Decreto de 24 de julio de 1889. (24 de julio de 1889).

CÓDIGO DE COMERCIO, Real Decreto de 22 de agosto de 1885. (22 de agosto de 1885).

FERNANDEZ GALIANO, A. (s.f.). DERECHO NATURAL. INTRODUCCIÓN FILOSÓFICA AL DERECHO. EDITORIAL CEURA.

FERRER, J. (2019). TEORÍA DEL DERECHO: CONCEPTOS FUNDAMENTALES DEL DERECHO. Tirant Lo Blanch.

LASARTE, C. (s.f.). CURSO DE DERECHO CIVIL PATRIMONIAL. INTRODUCCIÓN AL DERECHO. EDITORIAL TECNOS.

---

7 WEBGRAFIA

Enciclopedia Jurídica. (n.d.). Concepto de Derecho. Recuperado de <https://www.encyclopedia-juridica.biz14.com/d/concepto-de-derecho/concepto-de-derecho.htm>

Derecho Constitucional. (n.d.). Características del Derecho. Recuperado de <https://www.derechoconstitucional.es/caracteristicas-del-derecho/>

Derecho.net. (n.d.). Derecho Natural y Positivo. Recuperado de <https://www.derecho.net/natural-and-positive-law>

Derecho.net. (n.d.). Ramas del Derecho Público. Recuperado de <https://www.derecho.net/public-law-branches>

Derecho.net. (n.d.). Capacidad Jurídica. Recuperado de <https://www.derecho.net/legal-capacity>

Derecho Objetivo y Subjetivo. (n.d.). Derecho Objetivo y Subjetivo. Recuperado de <https://derechoobjetivosubjetivo.com/>

Temari d'oposicions

ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ DE EMPRESES II

Teresa Sastre Velasco
Me José Olmedilla Salas

educàlia
editorial

Temari d'oposicions

ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES II

Teresa Sastre Velasco
Mª José Olmedilla Salas

Segona Edició, 2024

Autor: Teresa Sastre Velasco i Mre José Olmedilla Salas

Edita: Educàlia Editorial

Imprimix: Grupo Digital 82, S.L.

ISBN: 978-84-17997-66-3

Dipòsit legal:V-2636-2022

Printed in Spain/Impreso en España.

Tots els drets reservats. No està permesa la reimpressió de cap part d'aquest llibre, ni d'imatges ni de text, ni tampoc la seva reproducció, ni utilització, en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, bé sigui electrònic, mecànic o d'una altra manera, tant coneguda com els que puguin inventar-se, incloent-hi el fotocopiats o enregistrament, ni està permès emmagatzemar-lo en un sistema d'informació i recuperació, sense el permís anticipat i per escrit de l'editor.

Algunes de les imatges que inclou aquest llibre són reproduccions que s'han realitzat aprofitant-se al dret de cita que apareix en l'article 32 de la Llei 22/18987, de l'11 de novembre, de la Propietat intel·lectual. *Educàlia Editorial agraeix a totes les institucions, tant públiques com privades, citades en aquestes pàgines, la seva col·laboració i demana disculpes per la possible ommissió involuntària d'algunes d'elles.

Educàlia Editorial, S.L.

Avda. de las Jacarandas, 2, loft 327 - 46100 Burjassot

Tel: 960 624 309 - 963 768 542 - 610 900 111

E-mail: educaliaeditorial@e-ducalia.com

ÍNDEX

BLOC LABORAL

TEMA 30. Fonts del Dret del Treball. Jerarquia de les normes laborals. L'Estatut dels Treballadors. La sindicació dels treballadors.

TEMA 31. El Contracte de Treball: Estructura. Modalitats. Modificació. Suspensió. Extinció. Procediment administratiu davant el Ministeri de Treball i l'Institut Nacional de la Seguretat Social.

TEMA 32. El Sistema de la Seguretat Social. Tipus de règims de la Seguretat Social. Bases de cotització. Deduccions. Retencions. Procediment administratiu davant el Ministeri de Treball i l'Institut Nacional de la Seguretat Social.

TEMA 33. El salari. Tipus de salaris i complements salarials. Càlcul de nòmines. Utilització d'aplicacions informàtiques específiques: prestacions, funcions i procediments d'ús.

BLOC POLÍTIC

TEMA 34. Estructura i organització de l'Estat. Sistema de poders en la Constitució Espanyola. Sistema Normatiu. Govern i Administració.

TEMA 35. Estructura territorial de l'Estat. Principi d'organització i funcionament. L'Administració de l'Estat. Les Comunitats Autònomes. L'Administració Local. L'Administració Institucional.

TEMA 36. La Unió Europea. Objectius i naturalesa jurídica. Les Institucions. El Dret Comunitari.

BLOC DE DRET ADMINISTRATIU

TEMA 37. El Procediment Administratiu Comú. Els drets dels ciutadans. L'Acte Administratiu. El silenci. La revisió d'ofici.

TEMA 38. Els recursos administratius. La Jurisdicció contenciosa administrativa. La potestat sancionadora. La responsabilitat patrimonial.

TEMA 39. La gestió dels Recursos Humans en l'Administració Pública. Drets i deures dels funcionaris. El règim disciplinari. Selecció i contractació de personal.

TEMA 40. Els Pressupostos Generals de l'Estat. Execució i control del pressupost. La contractació administrativa.

BLOC DE MATEMÀTIQUES FINANCERES

TEMA 41. La capitalització simple: l'interès simple. El descompte simple. L'equivalència financera. Els comptes corrents. La capitalització composta: l'interès compost. El descompte compost. Tants equivalents.

TEMA 42. Les rendes. Concepte de valor actual i valor final. Classificació. Anàlisi dels tipus de rendes.

TEMA 43. El préstec: concepte i tipus de préstecs. Mètodes d'amortització. El lísing.

TEMA 44. L'emprèstit: concepte i tipus d'emprèstits. Mètodes d'amortització. L'usdefruit. La nul·la propietat.

BLOC DE DIRECCIÓ FINANCERA

TEMA 45. Fonts de finançament pròpies. L'autofinançament. Les reserves. Les provisions. L'ampliació de capital.

TEMA 46. La gestió de tresoreria. Els fluxs de caixa. La llei canviària i del xec. La negociació d'efectes. La gestió dels comptes bancaris. El finançament a curt termini.

TEMA 47. La inversió: concepte. Tipus d'inversió. Mètodes d'avaluació i selecció financera d'inversions.

TEMA 48. Els valors mobiliaris: Accions. Obligacions. Bons. Fons d'inversió. El valor nominal. El valor efectiu. Altres valors mobiliaris. El funcionament de la Borsa. La capitalització borsària. L'índex. Renda i rendibilitat dels valors mobiliaris

TEMA 49. El mercat de divises. Tipus de divises. La cotització. Les comissions. Tipus de despeses. La moneda en l'espai econòmic europeu.

TEMA 50. El sector financer: Estructura del sector. Funcions del Banc d'Espanya i de les Entitats Oficials de Crèdit. Funcions de la Banca Privada, de les Caixes d'Estalvi i de les Cooperatives de Crèdit.

TEMA 51. Altres entitats financeres: Societats de lísing i de factoring. Societats de Garantia Recíproca.

TEMA 52. Comercialització de productes i serveis financers. Anàlisi del mercat i de la competència. Motivacions i necessitats del client financer. Elements de màrqueting financer. Tipus de productes i serveis financers. Organització i gestió administrativa en una oficina bancària. La Banca electrònica.

TEMA 30 FONTS DEL DRET DEL TREBALL. JERARQUIA DE LES NORMES LABORALS. L'ESTATUT DELS TREBALLADORS. LA SINDICACIÓ DELS TREBALLADORS.

ÍNDEX

0 INTRODUCCIÓ.....	3
1 FONTS DEL DRET DEL TREBALL.....	3
1.1 Concepte i esquema de les Fonts del Dret.....	3
1.2 Fonts internes del Dret del Treball.....	4
1.1.1 La Constitució Espanyola de 1978.....	4
1.1.2 La Llei.....	5
1.1.3 El Reglament.....	5
1.1.4 Els convenis col·lectius.....	5
1.1.5 La Voluntat de les Parts.....	6
1.1.6 Usos i Costums.....	6
1.1.7 Altres fonts.....	6
1.3 Fonts externes del Dret del Treball.....	6
1.3.1 Normes de Dret Internacional.....	6
1.3.2 Normes de Dret Comunitari.....	7
2 JERARQUIA DE LES NORMES LABORALS.....	8
2.1 Jerarquia Normativa.....	8
2.2.1 El principi de norma mínima.....	9
2.2.2 La indisponibilitat o principi d'irrenunciabilitat de drets.....	9
2.2.3 El principi de norma més favorable.....	9
2.2.4 El principi <i>indubio pro operari</i>	9
2.2.5 El principi de condició més beneficiosa.....	9
2.2.6 El principi d'igualtat.....	10
3 L'ESTATUT DELS TREBALLADORS.....	10
3.1 Estructura.....	10
3.2 Àmbit d'aplicació.....	10
3.3 Contingut.....	11
3.3.1 Drets i Deures laborals bàsics.....	11
3.3.2 No discriminació en les relacions laborals.....	12
3.3.3 Suspensió del Contracte.....	12

3.3.4	Dret de Representació Col·lectiva.....	12
3.3.5	Negociació Col·lectiva.....	13
4	LA SINDICACIÓ DELS TREBALLADORS.....	13
4.1	Dret a la sindicació i llibertat sindical.....	13
4.2	Concepte i Característiques de Sindicat.....	14
4.3	La secció sindical.....	14
4.4	l'acció sindical.....	14
4.5	Garanties dels representants legals dels treballadors.....	15
5	CONCLUSIÓ.....	17
6	BIBLIOGRAFIA.....	17
7	WEBGRAFIA.....	18

0 INTRODUCCIÓ.

En aquest tema abordarem en què consisteix el Dret del Treball i la peculiaritat de les seves Fonts. A més, analitzarem de forma detinguda l'estructura de l'Estatut dels Treballadors. I, finalment, tractarem la sindicació dels treballadors.

La unió de treballadors per a la defensa dels seus interessos constitueix l'origen del Dret del Treball. Aquesta autonomia col·lectiva implica la necessitat d'una normativa legal, amb dues finalitats bàsiques: la defensa dels drets dels treballadors i l'establiment d'una regulació per evitar els possibles conflictes de socials.

A Espanya, aquesta regulació troba el seu punt més alt en la Constitució. La seva inserció en la Carta Magna suposa l'obtenció del rang constitucional d'aquests drets i, per tant, gaudeixen de la més alta protecció i garanties del nostre Ordenament Jurídic.

L'autonomia col·lectiva s'ha organitzat històricament a través dels sindicats. Reconeputs en la Constitució com a pilars bàsics de l'Estat, han suposat un fre al poder individual de l'empresari. No obstant això, no és aquesta l'única forma d'articulació de l'autonomia col·lectiva. Existeixen altres òrgans de representació i, per tant, sempre hem de tenir present que el Dret Sindical no esgota el Dret Col·lectiu, sinó que forma part d'ell.

Passem a continuació a exposar el tema, atenint-nos a l'índex-guio del tema.

1 FONTS DEL DRET DEL TREBALL.

1.1 Concepte i esquema de les Fonts del Dret

El vocable "fonts" al·ludeix a l'origen de les normes del Dret del Treball, que són d'obligat compliment i que constitueixen la regulació de les relacions laborals.

Les fonts del Dret són l'origen de les normes jurídiques i indiquen quin d'aquestes han d'aplicar-se en cada cas concret. Aquestes fonts són múltiples i són d'origen intern (nacional) i extern (internacional). En la següent taula s'observen de forma esquematitzada les fonts internes i externes del Dret del treball:

Fuentes internas	Fuentes internacionales
<ul style="list-style-type: none"> • Constitución, las leyes y los reglamentos (leyes orgánicas y ordinarias, decretos-leyes, decretos legislativos y reglamentos) • Los convenios colectivos • Los contratos de trabajo • La costumbre • La jurisprudencia • Los principios generales del Derecho 	<ul style="list-style-type: none"> • Los reglamentos y las directivas de la Unión Europea • Los convenios y las recomendaciones de la OIT • Los tratados o convenios internacionales • La jurisprudencia internacional

1.2 Fonts internes del Dret del Treball

En l'article 3 del Text Refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors¹ (d'ara endavant, TRLET) s'estableixen les fonts que regulen els drets i obligacions concernents a la relació laboral. Segons TRLET, el sistema de fonts podem agrupar-ho en:

- Disposicions legals i reglamentàries de l'Estat.
- Convenis col·lectius.
- Voluntat de les parts manifestada en el contracte de treball.
- Usos i costums locals i professionals.

Les fonts del Dret del treball presenten unes característiques especials respecte a la resta de l'ordenament jurídic. D'una banda, té unes fonts comunes amb la resta de les branques del dret i, per una altra, unes fonts especials exclusives del Dret del treball, que són: els convenis col·lectius, fruit del reconeixement del dret a la negociació col·lectiva, els contractes de treball i els usos i costums locals i professionals.

1.1.1 La Constitució Espanyola de 1978.

La norma de més alt rang de l'Estat recull una sèrie de drets i obligacions i uns principis bàsics que afecten l'àmbit de les relacions laborals.

Entre els drets que la Constitució recull en el títol I Dels drets i deures fonamentals; destacarem alguns dels drets i llibertats d'aquest títol I de la Constitució per la seva especial rellevància en matèria de dret del treball, així com, alguns dels principis rectors de la política social i econòmica recollits en aquest títol I:

- Capítol Segon Drets i llibertats del Títol I de la Constitució:

1. El dret de reunió. - article 21.1.

¹ TRLET: Reial decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors

2. El dret a la **lliure sindicació**. La llibertat sindical comprèn el dret a fundar sindicats i a afiliar-se al de la seva elecció- article 28.1.
3. El dret de **vaga**. Es reconeix el dret a la vaga dels treballadors per a la defensa dels seus interessos. - article 28.2.
4. El dret dels ciutadans al treball, a la lliure elecció de professió o ofici, i a la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat. -article 35.1.
5. El Dret a una **remuneració suficient**. -Reconegut en l'article 35.1.
6. La llei regularà un **Estatut dels Treballadors**. - Principi recollit en l'article 35.2 i plasmat en el Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la llei de l'Estatut dels Treballadors.
7. El dret dels **representants** dels treballadors i dels empresaris a la negociació col·lectiva. – article 37.1.
8. El dret dels treballadors i empresaris a adoptar **mesures en cas de conflicte col·lectiu**. -article 37.2.
9. El dret de **participació en l'empresa**. - Manifestat a través de la participació en la marxa de l'empresa a través dels comitès d'empresa i delegats de personal i, en la participació en els beneficis empresarials.

- Capítol Tercer Dels principis rectors de la política social i econòmica del Títol I de la Constitució:

10. Assegurar la **protecció** de minusvàlids, la promoció social i econòmica,
11. Mantenir un **règim públic de Seguretat Social** per a tots els ciutadans.
12. Realitzar polítiques encaminades a la **plena ocupació**.
13. Vetllar per la **seguretat i higiene en el treball**.
14. Garantir el **descans** necessari mitjançant la limitació de la jornada i les vacances retribuïdes.
15. Fomentar la **formació** i readaptació professional.

Assenyalar, finalment, que la Constitució atorga a l'Estat la competència exclusiva per regular les matèries que afecten les relacions laborals, si bé les Comunitats Autònomes podran assumir la competència quant a l'execució de les lleis.

1.1.2 La Llei

Es pot definir la llei com la norma dictada per l'autoritat competent, amb les degudes formalitats, de caràcter comú, justa, estable i suficientment promulgada.

La potestat d'elaborar i aprovar les lleis correspon a Espanya a les Corts Generals (Congrés i Senat). No obstant això, baix determinades circumstàncies, el Govern pot elaborar normes amb rang de llei sota el control de les Corts Generals.

La llei és la norma que, emanada de les Corts Generals, i una vegada sancionada i promulgada, es publicarà en el Butlletí Oficial de l'Estat per a la seva entrada en vigor. Les lleis podran ser orgàniques o ordinàries.

1.1.3 El Reglament

Els reglaments són normes jurídiques de rang inferior a la llei, són normes dictades pel Govern, amb caràcter general per a tots els ciutadans, la finalitat dels quals és desenvolupar una llei o, regular matèries l'ordenació de les quals no està reservada a la llei.

1.1.4 Els convenis col·lectius

Els convenis col·lectius són una font especial del Dret laboral que no existeix en altres sectors de l'ordenament jurídic.

El conveni col·lectiu consisteix en un acord escrit, lliurement negociat i establert entre els representants dels treballadors i els representants dels empresaris pel qual es pot regular, dins del

respecte a les lleis, matèries d'índole econòmica, laboral, sindical, assistencial i, en general, quantes unes altres afectin les condicions d'ocupació i a l'àmbit de relacions dels treballadors amb l'empresari.

La llei garantirà el dret a la negociació col·lectiva laboral entre representants dels treballadors i empresaris i garantirà també la força vinculant dels convenis. (dret recollit en la Constitució).

Les condicions establertes en els convenis col·lectius marquessin els mínims que han de ser respectats en els contractes individuals, els quals no poden establir condicions menys favorables que les dels convenis.

1.1.5 La Voluntat de les Parts

Es converteix en font del Dret del Treball sempre que concorrin les següents circumstàncies:

- que es manifesti en el contracte de treball,
- que el seu objecte sigui lícit,
- que no s'estableixin, en perjudici del treballador, condicions menys favorables o contràries a les lleis i convenis col·lectius.

1.1.6 Usos i Costums

Els usos i costums locals i professions es constitueixen en font del Dret del Treball quan no siguin contraris a la moral i a l'ordre públic i, a falta de disposició legal, convencional o contractual, tret que compti amb una remissió o recepció expressa. El costum professional ha de ser provat davant els Tribunals per qui l'al·legui.

1.1.7 Altres fonts

- *El dret comú.* - disposicions contingudes en el Codi Civil.
- *Els principis generals del dret.* - igualtat respecte dels drets adquirits, etc.
- *La jurisprudència.* - és la doctrina que de manera reiterada estableix el Tribunal Suprem en interpretar la llei, el costum i els principis generals del Dret. Per asseure jurisprudència es requereixen dues o més sentències en sentit idèntic o coincident.

1.3 Fonts externes del Dret del Treball

Són fonts internacionals: els tractats internacionals, la normativa provinent de la Unió Europea i de l'Organització Internacional del Treball (OIT).

1.3.1 Normes de Dret Internacional

Es constitueixen en font del Dret del Treball, una vegada que són vàlidament celebrats, ratificats i publicats en el Butlletí Oficial de l'Estat (BOE), ja que passen a formar part del Dret intern. Destaquen especialment els Convenis de l'Organització Internacional del Treball (O.I.T.).

Normas jurídicas de la OIT	
Convenios	<p>Tienen carácter de tratados internacionales que, al ser suscritos por varios Estados, dan lugar a una especie de Derecho internacional del trabajo</p> <p>En España, los convenios, al ser publicados en el BOE, se convierten en normas jurídicas aplicables en el Estado español, no pudiendo ser derogados por otra norma interna con carácter de ley. En caso de conflicto de normas prevalecerá el convenio internacional sobre la ley nacional, excepto sobre la Constitución</p>
Recomendaciones	<p>Son normas que carecen de carácter vinculante para los Estados miembros y sólo obligan a informar al director de la OIT sobre el grado de cumplimiento de lo recomendado; también pueden servir para aclarar el contenido de los convenios</p>
Resoluciones	<p>Expresan los criterios de la OIT sobre determinadas materias; carecen de obligatoriedad y suelen ser un anticipo de futuras recomendaciones y convenios</p>

1.3.2 Normes de Dret Comunitari

La Unió Europea té entre les seves finalitats principals elevar el nivell de vida dels treballadors dels Estats membres i equiparar les condicions laborals imperants als diferents països.

La Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea de 2000, estableix els drets dels quals gaudiran en tota la Unió els treballadors, que són entre altres: la lliure circulació, la remuneració justa, la millora de les condicions de treball, la protecció social, la negociació col·lectiva, la formació professional, la igualtat de tracte a homes i dones, la protecció de la salut i de la seguretat en el treball, la protecció dels nens, dels majors, dels discapacitats, etc.

Les actuacions en matèria laboral de la Unió Europea, que s'assenta en el principi de no discriminació entre els ciutadans dels països pertanyents a la Unió per raó de la seva nacionalitat; aquest principi té una sèrie de conseqüències, entre les quals cal destacar:

- ✓ **Lliure circulació**
  - i. **De persones treballadores.** - existeix la possibilitat de treballar en un país de la Unió Europea diferent del propi amb els mateixos drets laborals i sindicals i amb la mateixa protecció social que els treballadors del país d'acolliment.
  - ii. **De prestació de serveis.** – els treballadors independents i els artesans poden establir-se en tots els països de la Unió Europea.
  - iii. **Llibertat d'establiment.** – possibilitat de desenvolupar activitats per compte propi, i a la creació i gestió d'empreses.
- ✓ **Reconeixement de les qualificacions professionals.** – La Comissió Europea publica periòdicament, per sectors professionals, taules de correspondència de titulacions en el Diari Oficial de les Comunitats Europees (DOTZE).

- ✓ **Formació dels treballadors - Fons Social Europeu.** – fomenta la formació dels treballadors, i tracta de promoure i impulsar la mobilitat geogràfica i professional dels treballadors, millorant les oportunitats d'ocupació.
- ✓ **Política Social Comunitària.** – Permet la col·laboració dels Estats membres en matèries d'àmbit social: ocupació, formació, Seguretat Social, etc. Han estat regulades les següents matèries: contractes de treball escrits, protecció de la salut dels treballadors, prohibició de treballar a menors de quinze anys i protecció a la dona embarassada, permetent harmonitzar les condicions de treball al territori de la Unió Europea.

2 JERARQUIA DE LES NORMES LABORALS

Les normes jurídiques s'apliquen i interpreten d'acord amb el principi de jerarquia, que estableix que "les normes de rang inferior no poden contradir les de rang superior".

A l'hora d'aplicar i interpretar correctament les normes de caràcter laboral s'han de tenir en compte uns principis específics propis del Dret del treball: principi de norma mínima, principi de norma més favorable, principi d'irrenunciabilitat de drets, principi de condició més beneficiosa i principi in dubio pro operari.

El principi de jerarquia es concreta en el Dret del treball a través del principi de norma mínima i el principi de norma més favorable, és a dir, **el principi de jerarquia no es vulnera** si s'aplica una norma de rang inferior sempre que estableixi condicions més favorables per al treballador que la norma de rang superior.

2.1 Jerarquia Normativa

Referent a això existeixen dos postulats:

- Una norma posterior deroga a una altra anterior d'igual o inferior rang
- Una norma de rang superior preval sobre la de rang inferior i tal com assenyala el Codi Civil en el seu article 1º "mancaran de validesa les disposicions que contradiguin una altra de superior rang".

En el Dret Laboral, l'aplicabilitat de les normes segueix la següent jerarquia:

- 1) La Constitució
- 2) Els Tractats i Convenis Internacionals
- 3) Les Lleis Orgàniques
- 4) Les Lleis Ordinàries
- 5) Els Decrets Legislatius i els Decrets llei
- 6) Els Decrets i Ordres Ministerials
- 7) Els Convenis Col·lectius
- 8) Els contractes de treball
- 9) Els usos i costums locals i professionals
- 10) Els principis generals del Dret

Jerarquia de las normas	Normativa de la Unión Europea y de la OIT	
	Constitución	
	Tratados Internacionales y Normativa de la OIT	
	Leyes (emanadas de las Cortes)	Leyes orgánicas Leyes ordinarias
	Normas con rango de ley (actos con fuerza de ley emanadas del Gobierno)	Reales decretos-ley
		Reales decretos legislativos Textos articulados Textos refundidos
	Reglamentos	Reales decretos (del Gobierno)
Órdenes (de las comisiones delegadas del Gobierno)		
Órdenes ministeriales		

2.2 Els principis d'aplicació de les normes de Dret Laboral

La determinació de la prevalença d'una norma sobre unes altres, quan dues o més normes venen a regular una mateixa matèria, es farà sobre la base dels principis per a l'aplicació de les normes laborals:

2.2.1 El principi de norma mínima

El principi de norma mínim significa que les normes de rang superior estableixen el contingut mínim de la norma que li segueix, establint unes condicions de treball inderogables en perjudici del treballador. Per tant, les normes laborals d'inferior rang poden establir millors condicions de treball que la norma de superior rang, però mai empitjorar-les.

2.2.2 La indisponibilitat o principi d'irrenunciabilitat de drets

Els treballadors no podran renunciar als drets que tinguin reconeguts en les normes legals i en els convenis col·lectius.

2.2.3 El principi de norma més favorable.

Els conflictes originats entre els preceptes de dues o més normes laborals siguin estatals o pactades entre empresari i treballador, es resoldran mitjançant l'aplicació de la norma més favorable per al treballador, apreciat en el seu conjunt, i en còmput anual respecte dels conceptes quantificables.

2.2.4 El principi *indubio pro operari*.

Quan existeixin dubtes sobre la interpretació d'una norma jurídic-laboral, aquest principi exigeix que aquesta interpretació es realitzi de la manera més favorable per al treballador.

Aquest principi només és aplicable si l'ordenament jurídic és deficient, és a dir, quan es qüestioni la norma a aplicar.

2.2.5 El principi de condició més beneficiosa.

Aquest principi suposa que el treballador mantindrà els seus drets encara que amb posterioritat apareguin noves normes menys favorables que aquells drets que mantenia en un primer moment.

2.2.6 El principi d'igualtat.

Principi d'igualtat davant la llei, recollit expressament en l'article 14² de la Constitució.

3 L'ESTATUT DELS TREBALLADORS

Text bàsic pel qual es regulen les relacions laborals i la normativa legal de les quals la trobem en el Reial decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors.

La promulgació de l'Estatut dels Treballadors en 1980 va representar un pas fonamental en la construcció del nou model de relacions laborals nascut de la Constitució de 1978. Gran part de les seves reformes dels últims anys han estat centrades en la cerca d'una major flexibilitat en la gestió de la mà d'obra per a l'empresari, així com en l'intent de combinar i compatibilitzar aquella amb la seguretat del treballador.

3.1 Estructura

El TRLET consta de 92 articles, agrupats en 3 títols, i 21 disposicions addicionals, 12 disposicions transitòries i 2 finals. L'estructura del TRLET queda definida de la següent manera:

TÍTOL I: DE LA RELACIÓ INDIVIDUAL DE TREBALL

Capítol I.- Disposicions generals

Capítol II.- Contingut del contracte de treball

Capítol III.- Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball

Capítol IV. - Faltes i sancions dels treballadors

Capítol V. - Terminis de prescripció

TÍTOL II.- DELS DRETS DE REPRESENTACIÓ COL·LECTIVA I DE REUNIÓ DELS TREBALLADORS EN L'EMPRESA.

Capítol I.- Del dret de representació col·lectiva

Capítol II.- Del dret de reunió

TÍTOL III.- DE LA NEGOCIACIÓ I DELS CONVENIS COL·LECTIUS.

Capítol I.- Disposicions generals

Capítol II.- Procediment

3.2 Àmbit d'aplicació

1. **Aquesta llei s'aplicarà:** als treballadors que voluntàriament prestin els seus serveis retribuïts per compte d'altri i dins de l'àmbit d'organització i adreça d'una altra persona, física o jurídica, denominada ocupador o empresari (art. 1.1 del TRLET).
2. **Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei** (art. 1.3 del TRLET):

---

² Art. 14 de la Constitució: Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler discriminació alguna per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

- a) La relació de servei dels funcionaris públics, que es regularà per l'estatut de la Funció Pública, així com la del personal al servei de l'estat, les Corporacions Locals i les Entitats públiques autònomes, quan, a l'empara d'una Llei, aquesta regulació es reguli per normes administratives o estatutàries.
  - b) Les prestacions personals obligatòries.
  - c) L'activitat que es limiti, purament i simplement, al mer acompliment del càrrec de conseller o membre dels òrgans d'administració.
  - d) Els treballs realitzats a títol d'amistat, benevolència o bon veïnatge.
  - e) Els treballs familiars, tret que es demostrï la condició d'assalariats dels qui els duen a terme.
  - f) L'activitat de persones que intervinguin en operacions mercantils per compte d'un o més empresaris, sempre que quedin personalment obligats a respondre de la bona fi de l'operació, assumint el risc i ventura de la mateixa.
  - g) En general, tot treball que s'efectuï en desenvolupament de relació diferent de la qual es defineix en l'apartat l de l'article 1º del TRLET.
3. Tindran el caràcter de **relacions laborals especials** (art. 2.1 del TRLET):
- a) La del personal d'alta adreça no inclòs en l'article 1.3.c del TRLET.
  - b) La del servei de la llar familiar.
  - c) La dels penats en les institucions penitenciàries.
  - d) La dels esportistes professionals.
  - e) La dels artistes en espectacles públics.
  - f) La de les persones que intervinguin en operacions mercantils per compte d'un o més empresaris.
  - g) La dels treballadors amb discapacitat que prestin serveis als centres especials d'ocupació.
  - h) La dels estibadors portuaris que prestin serveis a través de societats estatals o dels subjectes que exerceixin les mateixes funcions que aquestes en els ports gestionats per les Comunitats Autònomes.
  - i) La dels menors sotmesos a l'execució de mesures d'internament per al compliment de la seva responsabilitat penal.
  - j) La de residència per a la formació d'especialistes en Ciències de la Salut.
  - k) La d'advocats que prestin serveis en despatxos d'advocats, individuals o col·lectius.
  - l) Qualsevol altre treball que sigui expressament declarat com a relació laboral de caràcter especial per una llei.

3.3 Contingut

3.3.1 Drets i Deures laborals bàsics

Els treballadors tenen com a **drets bàsics**, amb el contingut i abast que para cadascun dels mateixos disposi la seva específica normativa, els de (art. 4 del TRLET):

- a) treball i lliure elecció de professió o ofici
- b) lliure sindicació
- c) negociació col·lectiva
- d) adopció de mesures de conflicte col·lectiu
- e) vaga
- f) reunió
- g) Informació, consulta i participació en l'empresa

En contrapartida, **tenen com a deures bàsics**: (art 5 del TRLET)

- a. complir amb les obligacions concretes del seu lloc de treball, de conformitat a les regles de la bona fe i diligència

- b. observar les mesures de seguretat i higiene que s'adoptin
- c. complir les ordres i instruccions de l'empresari en l'exercici regular de les seves facultats directives
- d. no concórrer amb l'activitat de l'empresa, en els termes fixats en aquesta Llei
- e. contribuir a la millora de la productivitat
- f. quants es derivin, si escau, dels respectius contractes de treball.

3.3.2 No discriminació en les relacions laborals

L'art. 17 del TRLET estableix que "s'entendran **nuls i sense efectes** els preceptes reglamentaris, les clàusules dels convenis col·lectius, els pactes individuals i les decisions unilaterals de l'empresari que continguin discriminacions desfavorables per raó de sexe, origen, estat civil, raça, condició social, idees religioses o polítiques, adhesió o no a sindicats i als seus acords, vincles de parentiu amb altres treballadors de l'empresa i llengua dins de l'Estat espanyol".

Completa aquest precepte l'art. 28 del TRLET en establir que "l'empresari està **obligat a pagar per la prestació d'un treball d'igual valor el mateix salari**, tant per salari basi com pels complements salarials, **sense cap discriminació** per raó de sexe".

3.3.3 Suspensió del Contracte

Per l'estipulat en l'art. 47 del TRLET, l'empresari podrà suspendre el contracte de treball, per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció, conformement al procediment establert en l'art. 51 del TRLET.

A l'efecte del TRLET, s'entendrà per acomiadament col·lectiu (art.51 del TRLET), l'extinció de contractes de treball fundada en causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció, quan, en un període de noranta dies, l'extinció afecti almenys a:

Nombre de treballadors:	Empreses que ocupin a:
10 treballadors	Menys de 100 treballadors
10 % dels treballadors	Entre 100 i 300 treballadors
30 treballadors	300 o més treballadors

3.3.4 Dret de Representació Col·lectiva

Tal com hem vist amb anterioritat (art. 4 del TRLET), els treballadors tenen **dret a participar en l'empresa**. Aquesta participació s'articula a través d'una sèrie d'òrgans de representació, concretament, i com regula el TRLET.:

Delegats de Personal (art. 62 del TRLET). - Existiran delegats de personal triats per sufragi lliure, personal, secret i directe.

Nombre de treballadors:	Nombre de delegats de personal:
De 6 a 10 treballadors	1 (si es decideix per majoria)
D'11 a 30 treballadors	1
De 31 a 49 treballadors	3

Comitès d'empresa (art. 63 del TRLET): En aquelles empreses o centres de treball amb 50 o més treballadors s'establiran els Comitès d'empresa. És l'òrgan representatiu i col·legiat del conjunt dels treballadors per a la defensa dels seus interessos.

En parlar del dret de participació col·lectiva és obligat fer referència al dret de reunió, instrumentat en les Assemblees de Treballadors (art. 77 del TRLET).

3.3.5 Negociació Col·lectiva

Com a resultat de la negociació desenvolupada pels representants dels treballadors i dels empresaris, sorgeix el conveni col·lectiu, que constitueix l'expressió de l'acord lliurement adoptat per ells en virtut de la seva autonomia col·lectiva.

Mitjançant els convenis col·lectius, treballadors i empresaris, pacten les condicions de treball i de productivitat, així com la regulació de la pau laboral a través de les obligacions que es pactin. Els convenis col·lectius tenen rang de llei i són d'obligat compliment tant per als empresaris com per als treballadors dins de l'àmbit d'aplicació i durant la seva vigència.

4 LA SINDICACIÓ DELS TREBALLADORS

Un sindicat (del grec συνδικος syndikos; del prefix συν- syn- "amb o junt", i de δίκηiv -dikein, "fer justícia") és una associació integrada per treballadors en defensa i promoció dels seus interessos laborals, pel que fa al centre de producció, a l'ocupador amb el qual estan relacionats contractualment.

4.1 Dret a la sindicació i llibertat sindical

Article 28.1 de la Constitució i Llei Orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de Llibertat Sindical

Dret a la sindicació

Tots els treballadors tenen dret a sindicar-se lliurement per a la promoció i defensa dels seus interessos econòmics i socials.

A l'efecte de la Llei Orgànica de Llibertat Sindical, es consideren treballadors tant aquells que siguin subjectes d'una relació laboral com aquells que ho siguin d'una relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les Administracions públiques.

S'exceptuen de l'exercici d'aquest dret els membres de les Forces Armades i dels Instituts Armats de caràcter militar. I es limita l'exercici d'aquest dret als Jutges, Magistrats i Fiscals que no podran pertànyer a cap sindicat mentre es trobin en actiu.

Finalment, cal assenyalar que els treballadors per compte propi, que no tinguin treballadors al seu servei, els treballadors en atur i els que hagin cessat en la seva activitat laboral, podran afiliar-se a organitzacions sindicals ja constituïdes, però no podran fundar sindicats que tinguin per finalitat la defensa dels seus interessos particulars.

La llibertat sindical

La llibertat sindical comprèn:

- a. El dret a fundar sindicats sense autorització prèvia, així com el dret a suspendre'ls o a extingir-los, per procediments democràtics.
- b. El dret del treballador a afiliar-se al sindicat de la seva elecció amb la sola condició d'observar els estatuts del mateix o a separar-se del que estigués afiliat, no podent ningú ser obligat a afiliar-se a un sindicat.
- c. El dret dels afiliats a triar lliurement als seus representants dins de cada sindicat.
- d. El dret a l'activitat sindical.

Les organitzacions sindicals en l'exercici de la llibertat sindical tenen dret a:

- a) Redactar els seus estatuts i reglament, organitzar la seva administració interna i les seves activitats i formular el seu programa d'acció.
- b) Constituir federacions, confederacions i organitzacions internacionals, així com afiliar-se a elles i retirar-se d'aquestes.
- c) No ser suspeses ni dissoltes sinó mitjançant resolució ferma de l'Autoritat Judicial, fundada en incompliment greu de les Lleis.
- d) L'exercici de l'activitat sindical en l'empresa o fora d'ella, que comprendrà, en tot cas, el dret a la negociació col·lectiva, a l'exercici del dret de vaga, al plantejament de conflictes individuals i col·lectius i a la presentació de candidatures per a l'elecció de Comitès d'empresa i Delegats de Personal, i dels corresponents òrgans de les Administracions Públiques, en els termes previstos en les normes corresponents.

4.2 Concepte i Característiques de Sindicat

La clàssica concepció de sindicat ens porta a definir-ho com una associació permanent i autònoma, sense ànim de lucre, de treballadors per compte d'altri per al progrés econòmic i social dels seus membres, especialment per al manteniment i millora de les seves condicions de treball a través de la contractació col·lectiva.

Per tant, són característiques del mateix:

- a. El sindicat és una **associació**, és a dir, una entitat amb personalitat jurídica pròpia. Els sindicats adquiriran personalitat jurídica i plena capacitat d'obrar quan dipositin els seus Estatuts i Acta de Constitució en l'Oficina pública establerta a aquest efecte.
- b. És una **associació permanent**.
- c. És una **associació autònoma**, posseeix la capacitat jurídica i d'obrar per al compliment de les finalitats que li són propis.
- d. És una associació **sense fi de lucre**.
- e. Està **compost per treballadors** per compte d'altri. Inclou tan treballadors reals com a potencials (aturats).
- f. És una associació amb **finalitats essencials**. La fi concreta consisteix en la **protecció i promoció dels interessos econòmics i socials dels treballadors**. Per aconseguir-ho la llei li atorga una sèrie de mitjans:
  - i. la *negociació col·lectiva*: subscripció de *convenis col·lectius*
  - ii. La *vaga*: per a la defensa i promoció dels seus interessos professionals;
  - iii. El *conflicte col·lectiu*: concepte inherent a la llibertat sindical.

4.3 La secció sindical

Art. 10 de la Llei Orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de Llibertat Sindical

Els treballadors afiliats a un sindicat i, de conformitat amb l'establert en els estatuts del sindicat corresponent, tindran dret a constituir seccions sindicals. Es constituiran sempre que l'empresa compti amb més de 250 treballadors. Les seccions sindicals estaran constituïdes per delegats sindicals triats per i entre els seus afiliats en l'empresa o al centre de treball.

4.4 l'acció sindical

Títol IV De l'acció sindical de la Llei Orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de Llibertat Sindical

Els treballadors afiliats a un sindicat podran, en l'àmbit de l'empresa o centre de treball:

- Constituir *Seccions Sindicals* de conformitat amb l'establert en els Estatuts del Sindicat.
- Celebrar *reunions*, prèvia notificació a l'empresari, recaptar quotes i distribuir informació sindical, fora de les hores de treball i sense pertorbar l'activitat normal de l'empresa.
- *Rebre la informació* que li remeti el seu sindicat.

Les Seccions Sindicals dels sindicats més representatius i dels quals tinguin representació en els comitès d'empresa i en els òrgans de representació que s'estableixin en les Administracions públiques o comptin amb delegats de personal, **tindran els següents drets:**

- a) Amb la finalitat de facilitar la difusió d'aquells avisos que puguin interessar als afiliats al sindicat i als treballadors en general, l'empresa posarà a la seva disposició **un tauler d'anuncis** que haurà de situar-se al centre de treball i en lloc on es garanteixi un adequat accés al mateix dels treballadors.
- b) A la **negociació col·lectiva**, en els termes establerts en la seva legislació específica.
- c) A la utilització d'un **local** adequat en el qual puguin desenvolupar les seves activitats en aquelles empreses o centres de treball amb més de 250 treballadors.

Els delegats sindicals, en el cas que no formin part del comitè d'empresa, tindran **les mateixes garanties** que les establertes legalment per als membres dels comitès d'empresa o dels òrgans de representació que s'estableixin en les Administracions públiques, **així com els següents drets a resguard del qual es pogués establir per conveni col·lectiu:**

- 1r. Tenir accés a la *mateixa informació i documentació que l'empresa posi a la disposició del comitè d'empresa*, estant obligats els delegats sindicals a guardar sigil professional en aquelles matèries en les quals legalment procedeixi.
- 2n. *Assistir a les reunions dels comitès d'empresa i dels òrgans interns de l'empresa* en matèria de seguretat i higiene o dels òrgans de representació que s'estableixin en les Administracions públiques, amb veu, però sense vot.
- 3r. *Ser sentits per l'empresa prèviament a l'adopció de mesures de caràcter col·lectiu* que afectin els treballadors en general i als afiliats al seu sindicat en particular, i especialment en els acomiadaments i sancions d'aquests últims.

4.5 Garanties dels representants legals dels treballadors

Els membres del comitè d'empresa i els delegats de personal, com a representants legals dels treballadors, tindran, a resguard del qual es disposi en els convenis col·lectius, **les següents garanties:**

- A. Obertura d'expedient contradictori en el supòsit de sancions per faltes greus o molt greus, en el qual seran sentits, a part de l'interessat, el comitè d'empresa o restants delegats de personal.
- B. Prioritat de permanència en l'empresa o centre de treball respecte dels altres treballadors, en els supòsits de suspensió o extinció per causes tecnològiques o econòmiques.
- C. No ser acomiadat ni sancionat durant l'exercici de les seves funcions ni dins de l'any següent a l'expiració del seu mandat, excepte en cas que aquesta es produeixi per revocació o dimissió, sempre que l'acomiadament o sanció es basi en l'acció del treballador en l'exercici de la seva representació, sense perjudici, per tant, de l'establert en l'article 54. Així mateix, no podrà ser discriminat en la seva promoció econòmica o professional en raó, precisament, de l'acompliment de la seva representació.
- D. Expressar, col·legiadament si es tracta del comitè, amb llibertat les seves opinions en les matèries concernents a l'esfera de la seva representació, podent publicar i distribuir, sense pertorbar el normal desenvolupament del treball, les publicacions d'interès laboral o social, comunicant-ho a l'empresa.
- E. Disposar d'un crèdit d'hores mensuals retribuïdes cadascun dels membres del comitè o delegat de personal a cada centre de treball, per a l'exercici de les seves funcions de representació, d'acord amb la següent escala:

Nombre de treballadors:	Crèdit d'hores mensuals retribuïdes:
--------------------------------	---

Fins a 100 treballadors	15 hores/mes
De 101 a 250 treballadors	20 hores/mes
De 251 a 500 treballadors	30 hores/mes
De 501 a 650 treballadors	35 hores/mes
De 651 d'ara endavant	40 hores/mes

Podrà pactar-se en conveni col·lectiu l'acumulació d'hores dels diferents membres del comitè d'empresa i, si escau, dels delegats de personal, en un o varis dels seus components, sense depassar el màxim total, podent quedar rellevat o rellevats del treball, sense perjudici de la seva remuneració.

5 CONCLUSIÓ

Podem concloure que la intervenció de l'Estat i d'Organismes Internacionals en la regulació de les condicions de treball, ha tingut una influència decisiva en l'aparició i afirmació del Dret del Treball com a disciplina jurídica autònoma, ordenadora de les relacions laborals.

Sobre aquesta realitat social, representada per la generalització del treball lliure, per compte d'altri, remunerat i enquadrada jurídicament pel contracte de treball, s'aferma com un sector diferenciat de l'ordenament jurídic que aconsegueix identitat pròpia, separant-se cada vegada amb major claredat dels principis generals de l'ordenament Civil; per tant, com hem vist en el desenvolupament del tema, el Dret del Treball és una branca jurídica autònoma.

Segons l'exposat, podem afirmar que el Dret del Treball serà el conjunt de normes reguladores de les relacions nascudes de la prestació de serveis personal, lliure, per compte d'altri i en situació de subordinació o dependència.

Com s'ha pogut observar de l'exposat, el Dret del Treball presenta característiques especials. Té unes fonts comunes a altres branques del Dret, com poden ser la llei o el costum, però té també unes fonts especials que són pròpies i típiques, exclusives del Dret del Treball, que no es donen en els altres sectors de l'ordenament jurídic, com són els convenis col·lectius que no emanen de l'Estat, sinó de poders socials amb facultat normativa, que són els sindicats de treballadors i organitzacions empresarials.

En el desenvolupament expositiu hem donat importància a la sindicació dels treballadors, doncs, és un dels principis jurídics fonamentals en què es basa l'actual sistema de relacions laborals a Espanya és el contingut en l'article 28, 1, de la Constitució espanyola de 1978, el qual reconeix el dret a la llibertat sindical com un dret fonamental de «tots a sindicarse lliurement».

Els sindicats tenen com a objectiu principal el benestar dels treballadors, és a dir, assegurar unes condicions dignes de seguretat i higiene laboral i generar mitjançant la unitat, la suficient capacitat de negociació com per establir una dinàmica de diàleg social entre l'ocupador i els treballadors. A causa de la contribució dels avanços tecnològics, a les pressions sindicals i socials, in els últims cent cinquanta anys, la jornada laboral va descendir progressivament a tot el món fins a estancar-se al voltant de les 40 hores setmanals. A Espanya s'ha passat des de finals del segle XIX de treballar més de 60 hores setmanals, a 36,9 hores setmanals de mitjana, segons l'Enquesta Nacional de Condicions de Treball de 2015.

6 BIBLIOGRAFIA

Alonso Olea, M. (s.f.). *Derecho del Trabajo*. Civitas Ediciones, S.L.

Baylos, A., & González, J. (2020). *Libertad sindical y negociación colectiva*. Editorial Bomarzo.

Bohlander, G., Sherman, A., & Snell, S. (2002). *Administración de Recursos Humanos*. Thomson Editores S.A.

Constitución Española. (s.f.). *Constitución Española, de 29 de diciembre de 1978*. BOE.

Ley Orgánica 11/1985, de 2 de agosto, de Libertad Sindical. (s.f.). BOE.

Montoya Melgar, A. (2020). *Derecho del trabajo* (29.ª ed.). Editorial Tecnos.

7 WEBGRAFÍA

Derecho de sindicación de los trabajadores en España. El Derecho. (2023). Recuperado de <https://elderecho.com/derecho-de-sindicacion-de-los-trabajadores>

El Estatuto de los Trabajadores: Qué es y cómo te protege. Legálitas. (2023). Recuperado de <https://www.legalitas.com/actualidad/que-es-el-estatuto-de-los-trabajadores>

Jerarquía normativa en el derecho laboral español. Iberley. (2023). Recuperado de <https://www.iberley.es/temas/jerarquia-normativa-derecho-laboral-espana-57160>

La sindicación de trabajadores. (s.f.). Obtenido de http://www.empleo.gob.es/es/Guia/texto/guia_11/cotenedos/guia_11_23_1.htm:
http://www.empleo.gob.es/es/Guia/texto/guia_11/cotenedos/guia_11_23_1.htm

Las fuentes del derecho laboral en España. Economipedia. (2023). Recuperado de <https://economipedia.com/definiciones/fuentes-del-derecho-laboral.html>

Real Decreto Legislativo 2/2015, de 23 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores. (2015). <https://www.boe.es/buscar/pdf/2015/BOE-A-2015-11430-consolidado.pdf>. BOE.

Real Decreto-ley 17/1977, sobre relaciones de trabajo. (s.f.). *Real Decreto-ley 17/1977, de 4 de marzo, sobre relaciones de trabajo*. BOE.

Temari d'oposicions

ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ DE EMPRESES III

Teresa Sastre Velasco
Mª José Olmedilla Salas

educàlia
editorial

Temari d'oposicions

ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESSES III

Teresa Sastre Velasco
Mª José Olmedilla Salas

Primera edició, 2022

Autores: Teresa Sastre Velasco i Mª José Olmedilla Salas

Edita: Educàlia Editorial

Imprime: Grupo Digital 82, S.L.

ISBN: 978-84-17997-67-0

Dipòsit legal: V-2635-2022

Printed in Spain/Impress en Espanya.

Tots els drets reservats. No està permesa la reimpressió de cap part d'aquest llibre, ni d'imatges ni de text, ni tampoc la seva reproducció, ni utilització, en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, bé sigui electrònic, mecànic o d'una altra manera, tant coneguda com els que puguin inventar-se, incloent-hi el fotocopiats o enregistrament, ni està permès emmagatzemar-lo en un sistema d'informació i recuperació, sense el permís anticipat i per escrit de l'editor.

Algunes de les imatges que inclou aquest llibre són reproduccions que s'han realitzat acollint-se al dret de cita que apareix en l'article 32 de la Llei 22/18987, de l'11 de novembre, de la Propietat intel·lectual. *Educàlia Editorial agraeix a totes les institucions, tant públiques com privades, citades en aquestes pàgines, la seva col·laboració i demana disculpes per la possible omisió involuntària d'algunes d'elles.

Educàlia Editorial, S.L.

Avda. de las Jacarandas, 2, loft 327 - 46100 Burjassot

Tel: 960 624 309 - 963 768 542 - 610 900 111

E-mail: educaliaeditorial@e-ducalia.com

www.e-ducalia.com

ÍNDEX

BLOC SEGURS

TEMA 53 El sector d'assegurances: Estructura del sector. L'assegurança privada espanyola: la llei d'ordenació d'assegurances i la Llei de Mediació. L'entitat asseguradora: Organització i gestió administrativa en una entitat asseguradora. Classes d'entitats.

TEMA 54: El risc: característiques i tipus de riscos. Conductes enfront del risc.

TEMA 57: Concepte, naturalesa i classes d'assegurances: personals, patrimonials i de danys. Principals cobertures.

TEMA 58: La Llei de Plans i Fons de Pensions.

BLOC CONTRACTES MERCANTILS

TEMA 55: El Contracte Mercantil: objectius i naturalesa dels contractes. Parts d'un contracte. El contracte de compravenda mercantil. Altres tipus de contractes.

TEMA 56: El contracte d'assegurança: concepte i característiques. Elements personals. La pòlissa: condicions i classes. La Prima: concepte i tipus. Durada, rescissió i anul·lació del contracte d'assegurances.

BLOC MÀRQUETING

TEMA 59: El Màrqueting. Principis. Fonaments. Objectius. La recerca comercial.

TEMA 60: El Màrqueting-Mix. Política de producte. Política de distribució. Política de preus. Política de comunicació.

TEMA 61: El pla de Màrqueting. L'estratègia empresarial. Anàlisi del sector. Anàlisi del mercat. Anàlisi de la conducta del consumidor.

BLOC APROVISIONAMENT

TEMA 62: El cost de producció: estructura i tipus de costos. Determinació dels tipus de costos.

TEMA 63: La gestió de magatzem. Tipus de magatzems. Mètodes de valoració d'existències. La rotació d'existències. Càlcul de l'estoc òptim i mínim. Utilització d'aplicacions informàtiques específiques: prestacions, funcions i procediments d'ús.

BLOC COMUNICACIÓ I PROTOCOL

TEMA 64: La comunicació en l'empresa. Tipus de comunicació. Etapes d'un procés de comunicació. Xarxes, canals i mitjans de comunicació.

TEMA 65: La comunicació escrita. Normes i procediments de redacció i de comunicació escrita en l'empresa. Models de comunicació escrita. Abreviatures més usals en la comunicació escrita.

TEMA 66: La comunicació no verbal. La conducta humana. Els usos socials. La imatge personal.

TEMA 67: El protocol. Les distincions socials. Regles de cortesia. El protocol empresarial. El protocol en actor públics: tractaments honorífics. Classificació d'actes públics. Planificació i execució d'actes públics.

BLOC ECONOMIA

TEMA 68: L'objecte de l'economia. Economia i economia política. Economia i altres ciències socials: aportacions i relacions recíproques.

TEMA 69: Microeconomia. Oferta i demanda. La teoria de la utilitat i de la demanda. La Teoria de la Producció i dels Costos.

TEMA 70: La riquesa nacional. El producte nacional. El producte nacional: PIB. PNB. *PNN. Renda nacional. La distribució de la Renda. Els comptes nacionals.

TEMA 71: La balança de pagaments. La balança comercial. La balança de serveis i de transferències. La balança de pagaments i la reserva de divises. L'aranzel de duanes. Les conseqüències duaneres de la Comunitat Europea.

BLOC ESTADÍSTICA

TEMA 72: Estadística descriptiva: Objectiu. Fórmules més característiques. Representació de gràfics. Relació entre variables. Regressió simple i múltiple. Correlació. Números índexs.

TEMA 73: Anàlisi d'una sèrie temporal. Càlcul de la tendència. Mitjanes mòbils. Variació estacional.

TEMA 74: Inferència estadística: concepte de població i mostra. Càlcul del mostreig aleatori simple i estratificat. Distribució en el mostreig. Distribució de freqüències. Distribució binomial.

BLOC PROJECTE EMPRESARIAL

TEMA 75: Metodologia de disseny i desenvolupament d'un projecte empresarial. Anàlisi del mercat. Definició d'un pla de negoci. Anàlisi de creació d'una empresa individual o social. Tràmits de constitució legal d'una empresa individual o social. Anàlisi de la viabilitat econòmica i financera d'una empresa.

3.1.2 Organització per rams o productes	16
3.1.3 Organització mixta.....	16
3.1.4 Organització per clients	16
3.1.5 Organització matricial.....	17
3.2 Gestió administrativa d'una entitat asseguradora	17
4 CLASSES D'ENTITATS.....	18
4.1 Societats anònimes asseguradores	19
4.2 Mútues d'assegurances.....	19
4.3 Cooperatives d'assegurances	19
4.4 Mutualitats de previsió social.....	20
5 CONCLUSIÓ.....	21
6 BIBLIOGRAFIA.....	22

TEMA 53 EL SECTOR D'ASSEGURANCES: ESTRUCTURA DEL SECTOR. EL SEGUR PRIVAT ESPAÑOL: LA LLEI D'ORDENACIÓ D'ASSEGURANCES I LA LLEI DE MEDIACIÓ. L'ENTITAT ASSEGURADORA: ORGANITZACIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA EN UNA ENTITAT ASSEGURADORA. CLASSES D'ENTITATS.

ÍNDIX

0 INTRODUCCIÓ.....	3
1 EL SECTOR D'ASSEGURANCES: ESTRUCTURA DEL SECTOR.....	3
1.1 Condicionants de l'acompliment del sector assegurador.....	3
1.2 El context econòmic actual i el seu impacte en la demanda asseguradora.....	3
1.3 Principals macro tendències.....	5
1.4 Evolució del Sector Segurs.....	6
1.5 Enquadrament del Sector Segur.....	6
2 EL SEGUR PRIVAT ESPANYOL: LA LLEI D'ORDENACIÓ D'ASSEGURANCES I LA LLEI DE MEDIACIÓ.....	7
2.1 El segur privat: Llei d'ordenació d'assegurances.....	7
2.1.1 Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores.....	7
2.1.2 TÍTOL I Òrgans de supervisió i competències.....	8
2.1.3 TÍTOL II Accés a l'activitat asseguradora i reasseguradora.....	8
2.1.4 TÍTOL III Exercici de l'activitat.....	9
2.1.5 TÍTOL IV Supervisió d'entitats asseguradores i reasseguradores.....	9
2.1.6 TÍTOL V Supervisió de grups d'entitats asseguradores i reasseguradores.....	9
2.1.7 TÍTOL VI Situacions de deterioració financera. Mesures de control especial.....	10
2.1.8 TÍTOL VII Revocació, dissolució i liquidació.....	10
2.1.9 TÍTOL VIII Infraccions i sancions.....	11
2.2 El segur privat: Llei de mediació d'assegurances.....	12
2.2.1 Llei 26/2006, de 17 de juliol, de Mediació d'Assegurances i Reassegurances Privades..	12
3 L'ENTITAT ASSEGURADORA: ORGANITZACIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA EN UNA ENTITAT ASSEGURADORA.....	14
3.1 Organització d'una entitat asseguradora.....	14
3.1.1 Organització funcional.....	14

0 INTRODUCCIÓ.

El paper essencial en l'economia que juguen el sector financer i, en particular, el sector assegurador, ha justificat històricament una regulació i intervenció pública major que en altres sectors. Des de la Llei de 14 de maig de 1908, que va iniciar a Espanya l'ordenació del segur privat, aquesta regulació s'ha caracteritzat històricament per la seva funció tutelar dels prenedors, assegurats, beneficiaris i tercers perjudicats de contractes de segur privat. L'activitat asseguradora suposa l'intercanvi d'una prestació present i certa, la prima, per una prestació futura i incerta, la indemnització. Aquesta situació exigeix garantir que quan eventualment es produeixi el sinistre que motivi el pagament de la indemnització l'entitat asseguradora estigui en situació de poder fer front a la seva obligació. Això justifica que l'ordenació i supervisió de les entitats asseguradores pels poders públics resulti una matèria d'interès públic, per comprovar que mantenen una situació de solvència suficient que els permeti complir el seu objecte social.

Passem a continuació a exposar el tema, tenint en compte l'índex-guio del tema.

1 EL SECTOR D'ASSEGURANCES: ESTRUCTURA DEL SECTOR

1.1 Condicionants de l'acompliment del sector assegurador

L'activitat asseguradora es troba condicionada per un conjunt de factors de naturalesa macroeconòmica. Entre ells destaquen el ritme de l'activitat econòmica, el nivell i trajectòria dels tipus d'interès, el comportament dels tipus de canvi i el grau de volatilitat que presentin els mercats financers. Aquests factors tenen impacte sobre el nivell de la demanda dels productes d'assegurances, sobre els ingressos i l'estructura de costos, sobre el valor dels actius, sobre la capacitat de gestionar-los amb relació als passius de les entitats i fins i tot, sobre la viabilitat de certa part del model de negoci en l'assegurança de vida.

Són vàries les raons que expliquen el comportament procíclic de l'activitat asseguradora. La més important, i de caràcter més estructural, té a veure amb la naturalesa del segur i la seva funció en l'economia. El segur és un producte financer que permet compensar i dispersar els riscos derivats de l'activitat econòmica, en la mesura en què s'expandeix ho fa també la demanda de cobertures asseguradores.

Existeixen altres factors que poden incidir per emfatitzar o amplificar l'efecte de la prociclicitat de l'activitat asseguradora. Un d'ells aquesta vinculat a les característiques del model de negoci assegurador, en el qual, per evitar un procés de selecció adversa, la rigorositat del procés de subscripció de riscos augmenta en els períodes de crisis i tendeixen a relaxar-se en els períodes d'expansió econòmica. Un altre factor està lligat a aquest efecte de les noves regulacions basades en risc que es van estenent gradualment a nivell internacional. Aquest nou tipus de normativa estableix les càrregues de capital en funció del nivell de risc al que es troben exposades les entitats asseguradores. Aquestes regulacions a més creen un incentiu en les entitats a l'augment de capitalització.

1.2 El context econòmic actual i el seu impacte en la demanda asseguradora

La demanda en el sector assegurador, tant en els segments de Vida com en els de No-Vida, és sensible a l'acompliment de les variables que marquen el consum i l'estalvi en l'economia. En aquest sentit, el creixement de la renda, l'esforç financer (condicionat pels tipus d'interès i l'aversion al risc) s'han vist afectats pel desenvolupament dels esdeveniments post-Lehman.

La crisi financera va portar amb si una forta contracció de la renda, de l'ocupació i de la riquesa. Això va deprimir el consum, la propensió a estalviar (i a consumir) i, per tant, va produir una contracció en la contractació d'assegurances de risc i estalvi. En aquest marc general, es va experimentar addicionalment un ingent esforç de desapalancament en les llars i en el sector corporatiu, la qual cosa (en un context de tensions financeres, i renda i beneficis disminuïts) va contribuir encara més a reduir la contractació.

La previsió econòmica per a la Unió Europea de desacceleració en el creixement del PIB apunta, en general, a un entorn menys optimista per al desenvolupament del sector assegurador, donada l'alta correlació entre el creixement econòmic i el creixement de les primes d'assegurances, especialment rellevant en el cas del negoci de no Vida i de Vida risc. Així mateix, la prolongació de l'entorn de baixos tipus d'interès en l'Eurozona anunciada pel Banc Central Europeu, serà desfavorable per al desenvolupament del negoci de Vida estalvi i rendes vitalícies.

Al tancament de l'any 2018, d'acord amb l'ICEA (Recerca Cooperativa entre Entitats Asseguradores i Fons de Pensions), el sector assegurador suposa una mica més del 5% del PIB de l'economia espanyola des del punt de vista de la seva recaptació anual. No obstant això, aquest percentatge passa a ser molt més important, en funció d'altres elements tals com: inversió en deute públic, generació d'ocupació o prestacions ateses.

Per a l'any 2019, s'estima que el sector segueixi creixent no solament a nivell global, sinó també a través dels rams més rellevants. No obstant això, existeixen alguns aspectes que poguessin afectar la rendibilitat o la indústria com són els canvis en els hàbits socials i de consum; per exemple, del segur per a actuacions s'espera un creixement entorn de l'1-1,5%, a causa de factors intrínsecs, com l'evolució del parc automobilístic a Espanya, o canvis socials en l'ús de l'automòbil o l'ús compartit, la qual cosa fa disminuir la utilització del vehicle; fins i tot, i no menys important, els canvis legislatius basats en noves polítiques respecte al medi ambient, que tindrien el seu impacte en els hàbits dels consumidors.

El sector assegurador ha aconseguit mantenir-se sòlid a nivell global en aquests anys de pandèmia. En 2021 els mercats asseguradors van experimentar una forta recuperació que es pot veure afectada per la guerra a Ucraïna i el repunt de la inflació. Així i tot, les perspectives de les companyies són positives.

La crisi implicada per la Covid-19 ha provocat una sèrie de conseqüències significatives en el segur mundial. Es preveu que el negoci assegurador segueixi creixent per sobre de la tendència dels últims anys, impulsat pels mercats emergents, però amb una menor contribució del mercat assegurador xinès, si bé reconeix que la crisi provocada per la invasió d'Ucraïna per part de Rússia podria perjudicar les expectatives de creixement dels mercats asseguradors.

1.3 Principals macrotendències

El sector assegurador està experimentant multitud de canvis, entre els quals destaquen:

- D'una banda, les fortes reculades i l'alta volatilitat dels mercats de valors dificulten la comercialització dels productes d'assegurances de vida en els quals el prenedor assumeix risc d'inversió, en aquells països en els quals aquest tipus de productes han aconseguit un pes significatiu.

Les fortes reculades i l'alta volatilitat dels mercats de valors dificulten la comercialització dels productes d'assegurances de vida en els quals el prenedor assumeix risc d'inversió.

- La persistència de l'alta inflació està motivant un canvi d'orientació cap a polítiques monetàries menys acomodaticies, la qual cosa afavorirà el desenvolupament de les assegurances de vida vinculades a l'estalvi i rendes vitalícies tradicionals. «No obstant això, ha de recordar-se que la persistència de la inflació acaba erosionant la capacitat d'estalvi i, per tant, la demanda d'aquests productes», adverteix l'informe.

Es reconeix el risc que algunes economies caiguin en una situació d'estancament econòmic amb altes taxes d'inflació (estagflació), en el que seria un escenari «especialment perjudicial» per a tots els sectors d'activitat inclòs el sector assegurador.

- Encara que ressalta que el panorama de la rendibilitat de les entitats asseguradores continua sent favorable i els efectes negatius de la pandèmia sobre la sinistralitat per la reobertura econòmica tendeixen a corregir-se en general, «el repunt de la inflació podria drenar part de rendibilitat en aquelles reclamacions derivades de contractes en els quals no es va tenir en compte aquesta circumstància en realitzar la seva tarificació, posant al seu torn pressió sobre els preus de les noves pòlisses en un entorn d'inflació major i més persistent del previst».
- Malgrat la preocupació per les variants de la Covid-19, la majoria de les asseguradores espera una recuperació econòmica accelerada juntament amb inversions addicionals en tecnologia per aconseguir un creixement significatiu en 2022.

Les asseguradores depenen cada vegada més de les tecnologies emergents i les fonts de dades per impulsar l'eficiència, millorar en matèria de ciberseguretat i expandir les capacitats en tota l'organització. No obstant això, considera que la majoria també haurà d'enfocar-se a millorar l'experiència del client mitjançant l'optimització dels processos a través de l'automatització i la prestació serveis personalitzats.

- Segons les dades d'Unepa, l'Associació Empresarial del Segur, els ingressos de les asseguradores per primes a tancament de 2021 es van situar en 61.835 milions d'euros, un 5% més que un any enrere. No obstant això, si la comparació es realitza amb 2019, el negoci és encara un 3,65% menor. El segur dona, per tant, senyals de recuperació després de la irrupció de la pandèmia del COVID-19 a Espanya i les mesures adoptades per contenir-la, però encara no ha cobert tot el terreny perdut.
- Les assegurances de l'automòbil van tancar 2021 amb uns ingressos de 10.990 milions d'euros. Aquesta magnitud és un 0,87% més baixa que la registrada en acabar 2020, i un 2,85% menor que la mateixa dada de 2019.
- Quant a tendències en el ram de vida indica que l'evolució demogràfica planteja grans reptes com la longevitat. «Estem en un punt d'inflexió en el qual s'invertiran les piràmides poblacionals i el segment sènior el més nombrós. Aquesta situació planteja riscos, però representa alhora una de les majors oportunitats de creació de mercat a través del desenvolupament de nous productes i serveis adaptats a les necessitats dels majors (silver economy)».

- El client és més exigent i amb més experiència digital. Les noves tecnologies permeten automatitzar processos i guanyar agilitat i precisió en el procés d'assessorament mitjançant aplicacions amb informació a temps real, amb modelitzacions personalitzades, etc.

Les companyies s'han centrat en la innovació en productes que inclouen, a més de les garanties habituals d'una assegurança de vida a l'ús, serveis de videoconsulta il·limitada amb metges i especialistes i incorpora una aplicació de reptes i seguiment d'hàbits amb bonificació del 10% del preu del segur si es compleixen objectius.

Un altre producte que s'incorpora a totes les assegurances de cotxe és el que detecta automàticament si s'ha produït un accident i contacta immediatament amb el 112, perquè una ambulància arribi al més aviat possible a la localització exacta on està el vehicle.

1.4 Evolució del Sector Segurs

El text refós de la Llei d'ordenació i supervisió de les assegurances privades, aprovat pel Reial decret Legislatiu 6/2004, de 29 d'octubre, vigent fins a 2015, va integrar de forma ordenada i harmonitzada en un únic text les disposicions contingudes en la Llei 30/1995, de 8 de novembre, d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades, i les reformes que posteriorment es van introduir en aquesta norma, motivades bé per la incorporació de normes de dret comunitari, bé per la necessitat d'adaptar-la a la constant evolució de l'activitat asseguradora.

La magnitud de tots aquests canvis ha aconsellat substituir el text refós per una nova Llei que integri, de forma similar a la refundició de normativa comunitària duta a terme per la Directiva Solvència II, les disposicions que continuen vigents, el nou sistema de solvència i altres normes que s'ha considerat necessari introduir, tenint en compte l'evolució del mercat assegurador.

Aquesta nova Llei és la Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores.

Ara bé, la transposició de la Directiva no s'acaba en la Llei, perquè algunes de les seves disposicions s'incorporaran a la normativa espanyola a través d'un reglament, en el qual es desenvoluparan, igualment, algunes previsions contingudes en aquesta Llei, sense perjudici de les mesures d'execució que dicti la Comissió Europea.

1.5 Enquadrament del Sector Segur

L'essència del segur és cobrir determinats riscos dels assegurats, de manera que, si el fet danyós es produeix, aquests cobren la indemnització pactada.

Les empreses del sector assegurador reben fons de la persona que contracta el segur (prenedor) a través del cobrament de les primes corresponents, integrant els seus fons propis. Les primes abonades són actius pels qui les paguen i passius per a les empreses asseguradores. Aquests passius no són immobilitzats esperant que es pugui produir el risc cobert, sinó que són invertits als mercats financers, transformant-se en nous actius. Per aquest motiu les institucions asseguradores siguin considerades com a intermediaris financers, ja que faciliten el traspàs de diners de les unitats econòmiques amb superàvit a les unitats econòmiques amb dèficit.

Esment especial mereixen les entitats gestores de fons de pensions, encarregades de l'administració d'aquests. Els fons de pensions permeten als seus partícips percebre rendes o capitals per jubilació, supervivència, viduïtat, orfanat o invalidesa. És un mecanisme voluntari que en cap cas substitueix les prestacions de la Seguretat Social per aquestes contingències.

Les Empreses d'Assegurances formen part del Sistema Financer Espanyol, juntament amb el Banc d'Espanya, la Banca, la CNMV, etc.

Com a intermediaris financers que són, les Entitats Asseguradores tenen com a funció primordial la de canalitzar l'estalvi cap a la inversió, sigui directament o indirectament. Sent la seva principal funció la reducció del risc.

Una de les formes d'aproximar-se a l'estudi del sistema financer és examinar la seva estructura institucional, és a dir, les institucions que ho formen. L'Autoritat financera, òrgan suprem del sistema i responsable últim del seu funcionament, elabora normes legals per a les institucions financeres el compliment de les quals han de vigilar els òrgans executius.

Els sistemes financers s'organitzen entorn de tres subsistemes: crèdit, valors i assegurances, i encara que el nombre d'òrgans supervisors difereix entre països, en el nostre existeix un per a cadascun dels subsistemes. Així, el Banc d'Espanya té competències sobre el crèdit, la Comissió Nacional del Mercat de Valors sobre els valors i la Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions sobre les assegurances.

En el sistema financer espanyol existeixen tres òrgans executius:

- El **Banc d'Espanya**, encarregat de la supervisió de les institucions incloses en el subsistema de finançament mitjançant el crèdit (finançament mitjançat).
- La **Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV)**, responsable de les entitats pertanyents al subsistema de canalització de fons a través de valors (finançament directe).
- La **Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions (DGSFP)**, a qui competeix la supervisió del subsistema d'assegurances, format per les companyies asseguradores i les dedicades a fons de pensions.

Aquest model d'una entitat especialitzada per a cada subsistema és un més dels quals funcionen en la Unió Europea, en la qual conviuen organitzacions molt diferents que compten amb un, dos o tres organismes de supervisió.

La supervisió de les institucions financeres continua sent una competència nacional, encara que en molts aspectes està harmonitzada en tots els països de la UE.

La Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions exerceix totes les competències en matèria d'assegurances i reassegurances privades, mediació en assegurances, capitalització i fons de pensions.

En formar part del Ministeri d'Economia Indústria i Competitivitat, coincideixen regulador (òrgan polític) i supervisor (òrgan executiu), la qual cosa va contra direcció a la separació de tots dos òrgans que defensa la UE i amb la situació dels altres dos òrgans executius del Sistema Financer Espanyol (BE i CNMV).

Per aquesta raó, s'està plantejant independitzar ambdues funcions i que la supervisió de segurs passa a ser assumida pels altres dos òrgans executius.

2 EL SEGUR PRIVAT ESPANYOL: LA LLEI D'ORDENACIÓ D'ASSEGURANCES I LA LLEI DE MEDIACIÓ

2.1 El segur privat: Llei d'ordenació d'assegurances

2.1.1 Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores

La Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores deroga el Reial decret Legislatiu 6/2004, de 29 d'octubre, pel

qual s'aprova el text refós de la Llei d'ordenació i supervisió de les assegurances privades, excepte els seus articles 9, 10 i 24 pel que es refereix a les mútues, mutualitats de previsió social i cooperatives d'assegurances; la disposició addicional sisena; la disposició addicional setena; i la referència continguda en la disposició derogatòria del Reial decret Legislatiu, lletra a).8a., per la qual es manté en vigor la disposició addicional quinzena de la Llei 30/1995, de 8 de novembre, d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades, que han de seguir vigents.

La legislació reguladora del segur privat constitueix una unitat institucional que, integrada per normes de Dret Privat i de Dret Públic, s'ha caracteritzat, en aquest últim àmbit, per la seva missió tutelar en favor dels assegurats i beneficiaris emparats per un contracte de segur.

Ja que el contracte de segur suposa el canvi d'una prestació present i certa (prima) per una altra futura i incerta (indemnització), s'exigeix garantir l'efectivitat de la indemnització quan eventualment es produeixi el sinistre.

Aquest interès públic és el que justifica l'Ordenació i Supervisió de les Entitats Asseguradores per l'Administració Pública, a fi de comprovar que mantenen una situació de solvència suficient per complir el seu objecte social.

La llei 20/2015 té per objecte:

- Regular i supervisar l'activitat asseguradora i reasseguradora privada comprenent les condicions d'accés i exercici i el règim de solvència, sanejament i liquidació de les entitats asseguradores i reasseguradores.
- Protegir els drets dels prenedors, assegurats i beneficiaris,
- Promoure la transparència i el desenvolupament adequat de l'activitat asseguradora".

La llei 20/2015 s'articula en 213 articles distribuïts en 8 títols:

- TÍTOL I Òrgans de supervisió i competències
- TÍTOL II Accés a l'activitat asseguradora i reasseguradora
- TÍTOL III Exercici de l'activitat
- TÍTOL IV Supervisió d'entitats asseguradores i reasseguradores
- TÍTOL V Supervisió de grups d'entitats asseguradores i reasseguradores
- TÍTOL VI Situacions de deterioració financera. Mesures de control especial
- TÍTOL VII Revocació, dissolució i liquidació
- TÍTOL VIII Infraccions i sancions

2.1.2 TÍTOL I Òrgans de supervisió i competències

Les competències de l'Administració General de l'Estat en la supervisió de les entitats asseguradores i reasseguradores i en el desenvolupament ordenat dels mercats d'assegurances i reassegurances s'exerciran pel Ministre d'Economia i Competitivitat i per la Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions en els termes fixats en la Llei 20/2015 i les seves normes de desenvolupament, sense perjudici de les funcions que corresponen a les Comunitats Autònomes en l'àmbit de les seves competències.

2.1.3 TÍTOL II Accés a l'activitat asseguradora i reasseguradora

L'accés a les activitats definides en l'article 3.1 de la Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, per entitats asseguradores i reasseguradores domiciliades a Espanya estarà supeditat a la prèvia obtenció d'autorització administrativa del Ministre d'Economia i Competitivitat.

Seran requisits necessaris perquè les entitats asseguradores i reasseguradores, domiciliades a Espanya, obtinguin i conservin l'autorització administrativa els següents:

1. Adoptar una de les formes jurídiques previstes en la Llei 20/2015.

2. Limitar el seu objecte social a l'activitat asseguradora i reasseguradora.
3. Presentar i atènyer-se a un programa d'activitats.
4. Disposar del capital social o fons mutual mínim i dels fons propis bàsics admissibles per cobrir el mínim absolut del capital mínim obligatori.
5. Mantenir fons propis bàsics admissibles per cobrir a tot moment el capital mínim obligatori, així com fons propis admissibles per cobrir el capital de solvència obligatori.
6. Indicar les aportacions i participacions en el capital social o fons mutual de tots els socis.
7. Informar sobre l'existència de vincles estrets amb altres persones o entitats.
8. Que els qui, sota qualsevol títol, exerceixin l'adreça efectiva de l'entitat o exerceixin les funcions que integren el seu sistema de govern, siguin persones que compleixin les exigències d'honorabilitat i les condicions necessàries de qualificació i experiència professionals a les quals es refereix l'article 38 de la Llei 20/2015.
9. Disposar d'un sistema eficaç de govern que reuneixi els requisits previstos en la Llei 20/2015.

2.1.4 TÍTOL III Exercici de l'activitat

Totes les entitats asseguradores i reasseguradores disposaran d'un sistema eficaç de govern que garanteixi la gestió sana i prudent de l'activitat i que sigui proporcionat a la seva naturalesa, el volum i la complexitat de les seves operacions.

El sistema de govern comprendrà polítiques escrites de govern corporatiu que inclouran, entre altres, una estructura organitzativa transparent i apropiada, amb una clara distribució i una adequada separació de funcions, mecanismes eficaços per garantir la transmissió de la informació, i polítiques i pràctiques de remuneració adequades a les característiques de les entitats.

El sistema de govern de l'entitat comprendrà les següents funcions: gestió de riscos, verificació del compliment, auditoria interna i actuarial.

Les entitats asseguradores i reasseguradores **valoraran els actius i passius d'acord amb les següents normes:**

1. Els actius es valoraran per l'import pel qual podrien intercanviar-se entre parts interessades i degudament informades que realitzin una transacció en condicions d'independència mútua.
2. Els passius es valoraran per l'import pel qual podrien transferir-se o liquidar-se entre parts interessades i degudament informades que realitzin una transacció en condicions d'independència mútua.
3. En valorar els passius no es realitzarà cap ajust per tenir en compte la solvència pròpia de l'entitat asseguradora o reasseguradora.

2.1.5 TÍTOL IV Supervisió d'entitats asseguradores i reasseguradores

La Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions exercirà les seves funcions de supervisió sobre les entitats asseguradores i reasseguradores autoritzades per operar a Espanya, incloses les activitats que realitzin a través de sucursals i en règim de lliure prestació de serveis, així com sobre la resta d'entitats i subjectes a les quals els sigui aplicable la Llei 20/2015.

La supervisió consistirà en la verificació contínua del correcte exercici de l'activitat de segur o de reassegurança, de la situació financera, de les conductes de mercat i del compliment de la normativa de supervisió per part de les entitats asseguradores o reasseguradores.

2.1.6 TÍTOL V Supervisió de grups d'entitats asseguradores i reasseguradores

Estaran subjectes a supervisió els grups formats per:

- a) Entitats asseguradores o reasseguradores que siguin entitat participant en, almenys, una entitat asseguradora o reasseguradora, fins i tot en una entitat asseguradora o reasseguradora d'un tercer país.
- b) Entitats asseguradores o reasseguradores la matriu de les quals sigui una societat de cartera d'assegurances o una societat financera mixta de cartera amb domicili social en la Unió Europea.
- c) Entitats asseguradores o reasseguradores la matriu de les quals sigui una societat de cartera d'assegurances o una societat financera mixta de cartera que tingui el seu domicili social anés de la Unió Europea, o una entitat asseguradora o reasseguradora d'un tercer país.
- d) Entitats asseguradores o reasseguradores la matriu de les quals sigui una societat mixta de cartera d'assegurances.

2.1.7 TÍTOL VI Situacions de deterioració financera. Mesures de control especial

Deterioració financera de les entitats asseguradores i reasseguradores.

Les entitats asseguradores i reasseguradores implantaran procediments dirigits a detectar la deterioració de la seva situació financera i informaran en el termini màxim de deu dies a la Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions de la producció de tal deterioració, de qualsevol insuficiència pel que fa al capital de solvència obligatori o pel que fa al capital mínim obligatori, així com quan s'observi risc que tal insuficiència pugui produir-se en els tres mesos següents.

Situacions que poden donar lloc a l'adopció de mesures de control especial.

La Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions podrà adoptar mesures de control especial quan les entitats asseguradores o reasseguradores es trobin en alguna de les següents situacions:

- a) Insuficiència dels fons propis admissibles per cobrir el capital mínim obligatori.
- b) Insuficiència dels fons propis admissibles per cobrir el capital de solvència obligatori.
- c) Dèficit superior al 20 per 100 en el càlcul del capital de solvència obligatori.
- d) Incompliment de les normes relatives a la valoració d'actius i passius, incloent-hi les provisions tècniques, de manera que es produeixi una desviació superior al 20 per 100 en el càlcul dels fons propis admissibles per cobrir el capital de solvència obligatori. Així com, un incompliment pel que fa a les provisions tècniques, quan no s'aconsegueixi el nivell exigít una vegada requerida l'entitat per al seu increment en els termes de l'article 70.2.
- e) Dificultats financeres o de liquiditat que hagin determinat demora o incompliment en els seus pagaments.
- f) Deficiències rellevants en el sistema de govern o en el sistema de control intern, que impedeixin la gestió de l'activitat i, especialment, el compliment de les obligacions en matèria de gestió de riscos, compliment, auditoria interna i actuarial o en l'externalització de funcions o activitats.
- g) Dificultat manifesta de realitzar la fi social, o paralització dels òrgans socials de manera que dificulti el seu funcionament.
- h) Situacions de fet, deduïdes de comprovacions efectuades per la Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions, que posin en perill la solvència de l'entitat, els interessos dels assegurats o el compliment de les obligacions contretes, així com la falta d'adequació de la comptabilitat al pla de comptabilitat de les entitats asseguradores, o la irregularitat de la comptabilitat o administració en termes tals que impedeixin o dificultin notablement conèixer la veritable situació patrimonial de l'entitat.

2.1.8 TÍTOL VII Revocació, dissolució i liquidació

La revocació de l'autorització administrativa d'una entitat asseguradora podrà ser parcial, quan afecti un o diversos rams, o total, quan s'estengui a tots els rams en què estigués autoritzada l'entitat.

Igualment, la revocació de l'autorització administrativa d'una entitat reasseguradora podrà ser parcial, quan afecti l'activitat de reassegurança de vida o a l'activitat de reassegurança diferent de l'assegurança de vida, o total, quan s'estengui a ambdues activitats.

Procedeix **la revocació parcial de l'autorització** d'un ram o rams o d'una activitat **en els següents suposats**:

- Si l'entitat renuncia a ella expressament.
- Quan l'entitat no hagi iniciat la seva activitat en el termini d'un any o cessament d'exercir-la durant un període superior a sis mesos. A aquesta inactivitat s'equipararà la falta d'efectiva activitat per l'entitat asseguradora en el ram o rams, en els termes que es determinin reglamentàriament. Per a les entitats reasseguradores, a la inactivitat per falta d'iniciació o cessament d'exercici, s'equipararà la falta d'efectiva activitat en la reassegurança de vida o en la reassegurança diferent de vida.
- Quan es produeixi la cessió total de la cartera de l'entitat asseguradora en un o més rams o la cessió total de la cartera de l'entitat reasseguradora en una de les activitats.

Procedeix **la revocació total de l'autorització** administrativa **en els següents suposats**:

- Els vists anteriorment, quan afectin a tots els rams en els quals està autoritzada l'entitat asseguradora o a la totalitat de l'activitat de l'entitat reasseguradora.
- Quan l'entitat deixi de complir algun dels requisits establerts per aquesta Llei per a l'atorgament de l'autorització administrativa o quan hagi obtingut l'autorització mitjançant declaracions falses o inexactes.
- Quan l'entitat no compleixi amb les exigències de capital mínim obligatori i el pla de finançament presentat sigui manifestament inadequat, o quan no aplicació o no hagi pogut complir el pla aprovat en els tres mesos següents al moment en què s'observi la insuficiència pel que fa al capital mínim obligatori.
- Quan s'acordi la dissolució.
- Quan s'hagi imposat a l'entitat la sanció administrativa de revocació de l'autorització.
- Quan s'acrediti que els titulars d'una participació significativa exerceixen una influència que vagi en detriment de la gestió sana i prudent de l'entitat asseguradora o reasseguradora, que danyi greument la seva situació financera o aquells hagin deixat de ser idonis de forma sobrevinguda.

2.1.9 TÍTOL VIII Infraccions i sancions

Les infraccions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

Tindran la consideració d'infraccions molt greus entre altres les següents:

1. L'incompliment de l'obligació de disposar del capital mínim obligatori.
2. L'incompliment de l'obligació de disposar dels fons propis admissibles per cobrir el capital de solvència obligatori, quan d'aquest incompliment es derivi una desviació igual o superior al 20 %.
3. L'incompliment de les normes relatives a la valoració d'actius i passius, incloent-hi les provisions tècniques, de manera que es produeixi una desviació superior al 20 % en el càlcul dels fons propis admissibles per cobrir el capital de solvència obligatori.
4. L'incompliment de les normes relatives al càlcul del capital de solvència obligatori quan d'aquest incompliment es derivi una desviació igual o superior al 20 %.
5. Mancar de la comptabilitat exigida legalment, així com l'incompliment de l'obligació de sotmetre els seus comptes anuals a auditoria de comptes conforme a la legislació vigent.
6. L'exercici d'activitats alienes a l'objecte social que tinguin legalment determinat.

7. En cas d'insuficiència del capital mínim obligatori o del capital de solvència obligatori, no realitzar la comunicació a la Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions en els supòsits i terminis establerts.
8. L'incompliment de l'obligació de comunicar en termini l'existència de la causa de dissolució.
9. L'incompliment reiterat de les mesures de control.
10. Presentar deficiències en el sistema de govern.
11. La falta de remissió de quantes dades o documents hagin de ser subministrats a la Direcció general d'Assegurances i Fons de Pensions, o la falta de veracitat dels remesos.

2.2 El segur privat: Llei de mediació d'assegurances

2.2.1 Llei 26/2006, de 17 de juliol, de Mediació d'Assegurances i Reassegurances Privades

Amb l'objecte de superar les deficiències de l'anterior regulació i col·locar la normativa sobre distribució d'assegurances en el mateix nivell de desenvolupament que la de supervisió de les Entitats Asseguradores i d'acord amb l'evolució registrada al mercat, es va promulgar la Llei 26/2006, de 17 de juliol, de Mediació d'Assegurances i Reassegurances Privades.

Són pilars d'aquesta llei de mediació:

1r **Regulació del control de la mediació en els contractes d'assegurances:**

L'article 1 estableix que la present Llei té per objecte:

"regular les condicions en les quals ha d'ordenar-se i desenvolupar-se l'activitat mercantil de mediació en assegurances privades, establint els principis de la seva organització i funcionament, els requisits exigibles per a l'accés a l'exercici d'aquesta activitat, les normes a les quals han de subjectar-se els qui la desenvolupin i el règim de supervisió i disciplina administrativa que els resulti d'aplicació".

A aquests efectes l'article 2 preceptua:

"L'activitat comprendrà la mediació entre els prenedors del segur i assegurats, d'una part, i les entitats asseguradores autoritzades per exercir l'activitat asseguradora privada, d'una altra. Igualment, comprendrà aquelles activitats dutes a terme pels qui realitzin la mediació que consisteixin en la promoció i assessorament preparatori de la formalització de contractes de segur i la posterior assistència al prenedor del segur, a l'assegurat o al beneficiari del segur".

2n **Separació dels mediadors d'assegurances en dues categories diferenciades:** Agents d'Assegurances i Corredors d'Assegurances.

- Són Agents d'Assegurances les persones físiques o jurídiques que, *mitjançant la subscripció d'un contracte d'agència* amb una Entitat Asseguradora, es comprometen enfront d'aquesta a realitzar les activitats mercantils de mediació d'assegurances i reassegurances privades.

Actuen en la subscripció dels contractes de segur en qualitat d'afectes a una Entitat Asseguradora o, si disposen de l'autorització pertinent en el contracte d'Agència d'Assegurances que celebri, a diverses d'elles.

- Són Corredors d'Assegurances les persones físiques o jurídiques que realitzen l'activitat mercantil de mediació en assegurances privades *sense mantenir vincles* que suposin afecció amb Entitats Asseguradores o pèrdua d'independència respecte a aquestes i oferint assessorament professional imparcial als qui demanden la cobertura

dels riscos al fet que es troben exposats les seves persones, els seus patrimonis, els seus interessos o responsabilitats.

Mentre que els Agents d'Assegurances actuen davant el consumidor d'assegurances creant necessàriament una aparença de prolongació de l'Entitat Asseguradora a la qual es troben vinculats i ofereixen al possible prenedor les assegurances d'aquesta Asseguradora, els Corredors d'Assegurances han d'oferir un assessorament professional fundat en la seva independència i explicar al possible prenedor del segur les cobertures que, d'entre les existents al mercat, millor s'adaptin, al seu judici professional, a les necessitats de qui es troba exposat al risc.

- 3r **Liberalització de la xarxa agencial de les Entitats Asseguradores.** S'eliminen els requisits que exigia la normativa derogada per accedir a l'activitat d'Agent de Segur, com la superació d'exàmens o cursos homologats i la col·legiació.

L'agent afecte, com part integrant de la xarxa de distribució exclusiva d'una empresa asseguradora, ha de ser nomenat per aquesta d'acord amb els seus propis criteris de selecció, sent la mateixa Entitat la que ha de calibrar quins són els sistemes de distribució que millor encaixen en el seu pla estratègic d'actuació, tipus de pòlisses que desitja introduir al mercat i funcions que desitja assignar als seus agents. Són aquestes circumstàncies la que determinen la política de selecció i els nivells de coneixements previs que s'exigirà a cadascun dels seus agents.

- 4t **Submissió dels corredors d'assegurances a requisits financers i de professionalitat per accedir a l'activitat i per a l'exercici de la mateixa.**

El Corredor d'Assegurances ha d'estar lliure de qualsevol vincle d'afectació a les Entitats Asseguradores. És per això, per la qual cosa la Llei estableix un conjunt de normes que garanteixen la independència dels Corredors d'Assegurances des de l'inici de la seva activitat i que permetin dotar de l'adequada transparència l'actuació del corredor davant el prenedor del segur i l'assegurat.

A tal fi el Corredor haurà de garantir:

- Que està en possessió dels coneixements precisos mitjançant l'acreditació del diploma de "Mediador de Segurs Titulats".
- Que posseeix la infraestructura necessària per oferir al prenedor del segur el seu assessorament professionalitzat i imparcial.
- Que pot respondre en cas d'irregular o negligent actuació. Haurà de contractar un segur de responsabilitat civil amb les característiques i pels capitals assegurats que, en funció del volum de negoci i la classe de risc, s'estableixi reglamentàriament.

- 5è **Fixació de dos centres diferents d'imputació de responsabilitat administrativa.** Diferenciació de dos sistemes de responsabilitat administrativa.

- El primer d'ells se centra en les Entitats Asseguradores, com a últimes responsables de la selecció de les persones que han de formar part de les seves xarxes agencials de distribució de les seves pòlisses d'assegurança, de la formació tècnica de les acarones i, en definitiva, de l'actuació d'aquestes en la mediació de les assegurances privades. Per tant, les Entitats Asseguradores estaran subjectes al règim d'infraccions i sancions administratives responnent així de les irregularitats comeses pels qui formen part integrant de la seva xarxa de distribució: agents d'assegurances.
- El segon sistema de responsabilitat és el corredor d'assegurances o la Societat de Corredoria, segons que l'activitat la realitzi una persona física o jurídica. El control de l'activitat de mediació en assegurances privades i de les persones físiques o jurídiques que la realitzen correspon a la Direcció general d'Assegurances del Ministeri d'Economia i Hisenda, circumscribint-se les funcions públiques específiques dels Col·legis de Mediadors de Segurs Titulats a les tasques de formació dels corredors d'assegurances.

6è **Liberalització i flexibilitat en l'activitat de distribució d'assegurances privades.** A aquests efectes serveixen els següents objectius:

- La Llei únicament regula amb deteniment la mediació en assegurances privades, limitant-se a fixar regles de llibertat d'actuació per a la resta dels canals de distribució.
- Supressió de l'exclusivitat d'objecte social en les Societats d'Agència i de Corredoria d'Assegurances.
- Possibilitat de subscriure contractes entre Entitats Asseguradores per a l'intercanvi de les seves xarxes agencials de distribució, sota el principi de responsabilitat administrativa de l'Entitat Asseguradora que, en virtut d'un contracte d'aquesta classe, utilitza la xarxa de distribució d'una altra asseguradora, per les irregularitats que es cometessin en la venda de les seves pòlisses d'assegurança per aquesta xarxa.
- Regulació, al costat dels subagents com a elements auxiliars dels Agents d'Assegurances, dels col·laboradors mercantils dels Corredors d'Assegurances, de l'actuació de les quals respondran administrativament aquests.

3 L'ENTITAT ASSEGURADORA: ORGANITZACIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA EN UNA ENTITAT ASSEGURADORA

3.1 Organització d'una entitat asseguradora

Existeixen diferents classificacions a l'hora de determinar l'organització interna d'una entitat asseguradora. Així, podem tenir:

- Organització funcional
- Organització per rams o productes
- Organització mixta
- Organització per clients
- Organització matricial

3.1.1 Organització funcional

L'organització funcional és un dels sistemes d'estructura més utilitzats en les empreses d'assegurances, encara que presenta variacions en funció de la grandària de l'empresa. En ella presenta variacions en funció de la grandària de l'empresa. En aquest tipus d'organització es concentra l'activitat agrupada en diferents àrees o departaments que conformen l'entitat. Així podem trobar les següents àrees: financera, tècnica, comercial, jurídica, informàtica i recursos humans.

Fuente: ICEA.

Operacions auxiliars de gestió de tresoreria - 2ª edició – Paranimf

Com es pot observar, aquest tipus d'estructura respon a un sistema jerarquitzat en el cap del qual es troba la direcció general i de la qual depenen les diferents àrees que conformen l'empresa d'assegurances.

Direcció general. – Una companyia d'assegurances és una organització social que persegueix una fi comuna, per a això és necessària l'existència d'una coordinació i un control sobre el conjunt de persones i mitjans per conjuminar esforços i orientar-los per aconseguir els objectius proposats.

La direcció general s'encarrega que tots els departaments de l'empresa duguin a terme una mateixa política, estiguin comunicats i relacionats. Per poder aconseguir els objectius empresarials l'adreça ha de realitzar les següents funcions:

- **Planificació.** Es denomina així a la fase en la qual es fixen els objectius i es defineix com i quan s'aconseguiran.
- **Organització.** Aquesta funció consistirà a definir l'estructura que millor s'adapti a les finalitats de l'empresa.
- **Coordinació.** Una altra de les funcions que té el director general és la coordinació dels diferents esforços que es realitzen dins de les entitats d'assegurances. Ha d'existir una autoritat, entesa com el dret a prendre les decisions adequades per a la consecució dels objectius i a poder exigir la realització de les activitats proposades.
- **Control.** El control és un instrument que ens indica si s'ha aconseguit l'objectiu proposat i les causes que les han originat per poder prendre les mesures correctores que s'estimi oportunes de forma ràpida i precisa.

Àrea financera. – Les empreses asseguradores obtenen la major part dels seus ingressos a través del cobrament de les primes; aquest volum de diners ha de ser invertit per aconseguir una major rendibilitat i, per tant, l'aspecte inversor es converteix en una funció bàsica dins de l'àrea financera. Existeix la necessitat de controlar totes les operacions que es produeixen en aquesta; per a això, la comptabilitat actua com a sistema d'informació i l'auditoria, tan interna com a externa, com a sistema de control, sent per a les entitats asseguradores obligatori per llei sotmetre's a controls d'auditoria de comptes.

Àrea tècnica. – Els objectius d'aquesta àrea són obtenir els millors resultats a través d'una sèrie de productes. Per a això, el primer és plantejar el producte que es comercialitzarà establint les condicions que li fan diferent pel que fa als de la competència (condicions generals de contractació).

Una vegada establertes les condicions del producte s'ha de fixar el preu (prima), que es coneix com a tarificació. Posteriorment, serà el departament comercial el que s'encarregui de la seva distribució, encara que per les característiques d'aquest tipus de producte és necessari que prèviament es produeixin els següents passos:

- **Sol·licitud del segur:** és realitzada per la persona que desitja contractar el segur.
- La companyia ha de realitzar una **selecció de riscos** per determinar la seva **acceptació o rebuig**.
- Si es considera **acceptada la sol·licitud**, l'empresa realitza la **proposició del segur** (document en el qual s'inclouen les condicions, característiques i prima).
- Finalment, si s'accepta aquesta sol·licitud per part del client, l'empresa **emet la pòlissa** és el document bàsic del contracte de segur i és la prova de l'existència d'aquest. A més, serveix per regular les relacions que s'estableixen entre l'assegurador i el prenedor del segur.

Àrea comercial. – L'objectiu final de l'àrea comercial de l'entitat asseguradora és aconseguir que els productes d'assegurances s'embenen. Per a això, cal realitzar un estudi de mercat per poder conèixer les necessitats dels clients, els productes que presenta la competència, les característiques econòmiques i socials que tenen els possibles clients, etc. també és comès d'aquest departament dotar al segur d'una imatge (tangibilització del servei) i característiques que ho diferenciïn dels productes de la competència.

Àrea jurídica. – L'activitat asseguradora sol presentar una gran quantitat de qüestions legals i jurídiques; la funció d'aquesta àrea és la de representació de l'entitat en els processos judicials en els quals es trobi immersa.

A més, ha de prestar assessorament en la redacció de les pòlisses, en els convenis amb altres empreses, i en les qüestions laborals i totes les modificacions legislatives que ser produeixin i afectin la companyia.

Àrea informàtica. – Les entitats asseguradores manegen una gran quantitat de dades que cal processar per tenir una informació completa i exacta. Els sistemes d'informació utilitzats són els ordinadors.

Aquesta àrea ha tingut un gran creixement en els últims anys, pel desenvolupament que s'ha produït a les noves tecnologies. La seva funció, entre altres serà millorar els programes utilitzats, recollir dades i processar-los per servir d'ajuda a la presa de decisions de l'entitat asseguradora.

Àrea de recursos humans. – La gestió dels recursos humans inclou totes aquelles activitats i decisions que afecten la relació entre l'empresa i els seus treballadors. Les funcions de l'àrea de recursos humans són:

- Formació i selecció de personal
- Relacions laborals: convenis col·lectius, tipus de contractes, seguretat i higiene laboral, etc.
- Administració del personal: nòmines, seguretat social, control d'assistència laboral, etc.

3.1.2 Organització per rams o productes

Aquest tipus d'estructura es basa en el criteri dels diferents rams en els quals actua l'empresa:

- Personals: vida, accidents, etc.
- Danys als béns: robatori, vehicles, etc.
- Patrimonials: responsabilitat civil, llar, etc.

Igual que en l'organització funcional, el cap de l'organització és la direcció general, amb les atribucions que li són pròpies i depenent d'ella es troben les diferents àrees: vida, accidents, robatori, vehicles, responsabilitat civil, llar, etc.

Operacions auxiliars de gestió de tresoreria- 2ª edició – Paranimf

Aquest sistema organitzatiu presenta l'avantatge de l'especialització en determinats rams.

3.1.3 Organització mixta

Aquest tipus d'estructura consisteix en la unió dels dos models anteriors, és a dir, participa de l'organització per funcions i per rams, a causa que existeixen àrees en l'empresa que són comunes a tota ella com són l'àrea jurídica, informàtica, etc. L'organització mixta és un model que solen utilitzar bastant les asseguradores, ja que mantenen l'especialització per rams i es poden reduir els costos.

3.1.4 Organització per clients

En aquest tipus d'organització es produeix una separació entre els productes que ofereix l'empresa per als particulars i per a les empreses, encara que com en el cas anterior segueixen existint àrees comunes. Un exemple d'estructura organitzativa per clients pot ser:

Operacions auxiliars de gestió de tresoreria- 2ª edició – Paranimf

3.1.5 Organització matricial

Es caracteritza perquè moltes parts de l'empresa depenen de diverses adreces. La seva forma d'organització està basada en la descentralització, és a dir, existeix una central i les sucursals funcionen amb autonomia gairebé total.

3.2 Gestió administrativa d'una entitat asseguradora

La gestió administrativa d'una entitat asseguradora suposarà la realització entre altres de les següents tasques:

- Comercialitzar segurs i reassurances a través dels diferents canals de distribució.
- Definir, formar i supervisar als professionals dels diferents canals de distribució d'assegurances.
- Assessorar i assistir tècnicament als clients en la contractació d'assegurances i reassurances
- Organitzar i gestionar l'acció comercial en les entitats d'assegurances.
- Supervisar i recolzar en la gestió de pòlisses i sinistres.
- Realitzar els tràmits administratius de subscripció de riscos i emissió de pòlisses.
- Tramitar els expedients de sinistres amb transparència i qualitat de servei al client, atesos els drets de l'assegurat, i d'acord amb els procediments establerts per l'entitat i la normativa vigent.
- Atendre i tramitar suggeriments, consultes en matèria de transparència i protecció, queixes i reclamacions del client de serveis financers.
- Manejar aplicacions ofimàtiques en la gestió de la informació i la documentació.
- Realitzar activitats pròpies d'assessorament i gestió de serveis financers.

La bona organització administrativa d'una entitat asseguradora requerirà la cerca constant de la millor gamma d'operacions o tasques, tractant d'aconseguir els següents objectius:

- ✓ Reduir els retards, que causen sempre treball addicional, com succeeix amb les cartes de reclamació de clients o de la Companyia motivades per aquells.
- ✓ Limitar els traspassos als llocs administratius estrictament indispensables.
- ✓ Evitar al màxim els errors i les causes .
- ✓ Optimitzar les tasques, de manera que s'obtingui una gestió administrativa més barata i alleugereixi les despeses generals.

La gestió administrativa d'una entitat asseguradora requerirà, a més, **l'establiment de sistemes de control intern i extern sobre l'estabilitat i solvència de les empreses**, requerits per les pràctiques de bon govern, exigeix la capacitat de les mateixes per establir models dinàmics que permetin avaluar la situació de l'empresa davant la concreció de determinats riscos desfavorables que poguessin ser objecte d'assegurament amb tercers. El bon govern d'una entitat d'assegurances, en general, exigeix **l'establiment d'una gestió eficaç de riscos que permeti a l'adreça de l'empresa la pren decisions**, per la qual cosa les empreses han d'analitzar els riscos que els són propis de la seva activitat i mantenir uns mecanismes específics de control intern i extern que assegurin la supervisió continuada .

La gestió del risc es pot aplicar a la totalitat d'una organització, a les seves àrees i nivells principals, així com a funcions, projectes i activitats específiques.

Les entitats d'assegurances haurien de comptar amb una infraestructura adequada per suportar el sistema d'avaluació i gestió de riscos, en funció de les característiques, grandària i complexitat de les operacions de l'empresa, per la qual cosa s'hauria de dotar de recursos humans i tecnològics que siguin necessaris per a l'administració dels riscos.

Tota l'organització de l'empresa, dins de les seves competències i responsabilitats, hauria de fer un seguiment sistemàtic de les exposicions de risc i dels resultats de les accions adoptades, amb una supervisió permanent a través d'un sistema d'informació per a cada tipus de risc.

L'avaluació de cada grup de riscos ha de validar-se pel sistema o departament implicat:

- Riscos de l'entorn: Adreça, Planificació, Jurídic.
- Riscos estratègics: Adreça, Planificació, Financer, Jurídic, Auditoria.
- Riscos operacionals:
  - ✓ Riscos de la naturalesa: Producció.
  - ✓ Riscos tecnològics: Producció, Manteniment, Informàtica.
  - ✓ Riscos de transport: Producció, Logística.
  - ✓ Riscos de responsabilitat: Jurídic, Prevenció de riscos, Qualitat, Medi ambient.
  - ✓ Riscos personals: Recursos humans, Prevenció de riscos.
- Riscos polítics i antisocials: Recursos humans (interns), Seguretat (externs).
- Riscos financers i comercials: Comercial, finances, Auditoria interna.

4 CLASSES D'ENTITATS

En l'article 27 de la **Llei 20/2015**, de 14 de juliol, **d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores** s'estableix la naturalesa, forma i denominació de les entitats asseguradores i reasseguradores. D'on, en funció de la seva naturalesa i forma jurídica establirem la classificació de les diferents classes d'entitats asseguradores i reasseguradores.

L'activitat asseguradora únicament podrà ser realitzada per entitats privades que adoptin alguna de les següents formes:

- a) societat anònima,
- b) societat anònima europea,
- c) mútua d'assegurances,
- d) societat cooperativa,
- i) societat cooperativa europea,
- f) mutualitat de previsió social.

Les **mútues d'assegurances, les societats cooperatives i les mutualitats de previsió social** únicament podran operar a **prima fixa**.

Les **entitats reasseguradores** hauran d'adoptar la forma jurídica de **societat anònima o societat anònima europea**.

També podran realitzar l'activitat asseguradora i reasseguradora les entitats que adoptin qualsevol forma de dret públic, sempre que tinguin per objecte la realització d'operacions de segur o reassegurança en condicions equivalents a les de les entitats asseguradores o reasseguradores privades. Aquestes entitats s'ajustaran al que es disposa en la Llei d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, a falta de regles especials contingudes en la seva

normativa específica, i quedaran sotmeses també, en l'exercici de la seva activitat asseguradora, a la legislació del contracte de segur i a la competència dels tribunals de l'ordre civil.

4.1 Societats anònimes asseguradores

Les Societats anònimes asseguradores si constitueixen a partir del capital aportat pels socis, que es divideix en accions. Se'ls exigeix un capital social sensiblement superior al de la resta de societats anònimes. Els accionistes i els asseguradors es divideixen en dos grups diferenciats. Això no impedeix que els accionistes siguin clients de l'empresa; d'aquesta forma adquireixen una doble vinculació amb aquesta. La responsabilitat dels deutes respecte dels accionistes queda limitada a l'import de la seva participació.

4.2 Mútues d'assegurances

Una mútua d'assegurances és una entitat sense ànim de lucre, propietat dels clients (mutualistes). L'objectiu principal d'aquestes entitats és maximitzar els beneficis que presta als seus mutualistes.

Les mútues d'assegurances són societats mercantils sense ànim de lucre, que tenen per objecte la cobertura als socis (mutualistes), siguin persones físiques o jurídiques, dels riscos assegurats mitjançant una prima fixa pagadora al començament del període del risc.

Les mútues podran constituir grups mutuels conforme als requisits que s'estableixin reglamentàriament.

En els casos de dissolució de la mútua i en els de transformació, fusió i escissió en què l'entitat resultant de la transformació o fusió, o beneficiària de l'escissió sigui una societat anònima, així com en els de cessió global d'actiu i passiu, els mutualistes actuals i els que ho haguessin estat en els cinc últims anys, o amb anterioritat si així ho preveuen els estatuts, percebran, almenys, la meitat del valor del patrimoni de la mútua.

Les mútues d'assegurances van sorgir a principis del s. XX. Es tractava d'associacions on cada mutualista abonava una quota establerta. Amb aquestes quotes es cobrien les necessitats dels afectats en casos d'accident o davant la necessitat de cobrir danys o pèrdues.

El primer sector a impulsar aquest tipus d'associació seria l'automobilístic, però aviat es van sumar taxistes, agricultors i altres sectors. Amb el pas dels anys la necessitat d'associació de sectors en mútues d'assegurances ha disminuït considerablement, encara que segueix sent un dels exemples de col·laboració entre agents d'un mateix sector que val la pena destacar.

Les mútues d'assegurances són una bona opció per a sectors que no troben productes que s'ajusten a les seves necessitats, com el cas del sector de les motos a Espanya. Aquest sector va dur a terme una iniciativa mutualista per donar fi als seus problemes per trobar un segur a la seva mesura.

4.3 Cooperatives d'assegurances

Empresa que, constituïda a l'empara de la legislació específica de cooperatives -Llei 27/1999, de Cooperatives i lleis autonòmiques, fonamentalment-, desenvolupa l'activitat asseguradora privada, amb subjecció a la legislació d'assegurances. Podran ser només de prima fixa segons l'article 27 de la Llei 20/2015 d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores.

Les cooperatives d'assegurances, que tenen per objecte la cobertura als socis dels riscos assegurats mitjançant una prima fixa pagadora al començament del període del risc, es regiran per les següents disposicions:

- La condició de soci cooperativista serà inseparable de la de prenedor del segur o d'assegurat, sempre que aquest últim sigui el pagador final de la prima.
- Excepte disposició contrària dels estatuts socials, els cooperativistes no respondran dels deutes de la societat. En el cas que, conforme als estatuts socials, els cooperativistes responguessin dels deutes de la societat, la seva responsabilitat es limitarà a una quantitat

igual a l'import de la prima anual corresponent a cadascun d'ells. La clàusula estatutària sobre responsabilitat personal del soci cooperativista pels deutes socials haurà de figurar en les pòlisses d'assegurança de forma destacada.

- La inscripció en el Registre Mercantil i registre de societats cooperatives corresponent haurà de tenir lloc amb caràcter previ a l'autorització administrativa.
- En la resta, es regiran per les disposicions de la Llei 20/2015 d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, el seu desenvolupament reglamentari, i pels preceptes del text refós de la Llei de Societats de Capital als quals es remet, així com per les disposicions reglamentàries que la desenvolupin i, supletòriament, per la legislació de cooperatives.

Les cooperatives sotmeses a ordenació i supervisió de les Comunitats Autònomes que hagin assumit competències en matèria asseguradora es regiran per les disposicions dictades per aquelles, per les disposicions de la Llei 20/2015 d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores i les normes que la desenvolupin i, supletòriament, pels preceptes del text refós de la Llei de Societats de Capital.

4.4 Mutualitats de previsió social

- Les mutualitats de previsió social són entitats asseguradores que exerceixen una modalitat asseguradora de caràcter voluntari complementària al sistema de Seguretat Social obligatòria, mitjançant aportacions dels mutualistes, persones físiques o jurídiques, o d'altres entitats o persones protectores. Algunes d'elles poden ser optatives al REPTA com la Mutualitat de Previsió de l'Advocacia.

Quan en una mutualitat de previsió social tots els seus mutualistes siguin empleats, els seus socis protectors o promotors siguin les empreses, institucions o empresaris individuals en les quals prestin els seus serveis i les prestacions que s'atorguin siguin únicament conseqüència d'acords de previsió entre aquestes i aquells, s'entendrà que la mutualitat actua com a instrument de previsió social empresarial.

- Les mutualitats de previsió social hauran de complir els següents requisits:
  - Els *requisits disposats per a les mútues d'assegurances* en l'article 41 de la Llei 20/2015 d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores.
  - La *condició de soci mutualista serà inseparable* de la de prenedor del segur o d'assegurat, sempre que aquest últim sigui el pagador final de la prima.
  - Establir *igualtat d'obligacions i drets per tots els mutualistes*, sense perjudici que les aportacions i prestacions guardin la relació estatutàriament establerta amb les circumstàncies que concorrin en cadascun d'ells.
  - Excepte disposició contrària en els estatuts socials, *els mutualistes no respondran dels deutes de la mutualitat*. En el cas que, conforme al previst en els estatuts socials, els mutualistes responguessin d'aquests deutes, la seva responsabilitat es limitarà a una quantitat inferior al terç de la suma de les quotes que haguessin satisfet en els tres últims exercicis, amb independència de l'exercici corrent.
  - La *incorporació dels mutualistes a la mutualitat de previsió social serà en tot cas voluntària* i requerirà una declaració individual del sol·licitant, o bé de caràcter general derivada d'acords adoptats pels òrgans representatius d'una cooperativa o d'un col·legi professional, excepte oposició expressa del mutualista, sense que puguin posar-se límits per ingressar en la mutualitat de previsió social diferents dels previstos en els seus estatuts per raons justificades.
  - La incorporació dels mutualistes podrà ser realitzada directament per la mutualitat de previsió social o bé a través de l'activitat de mediació en assegurances, això últim sempre que compleixin els requisits de fons mutual i garanties financeres que siguin exigibles.

- Realitzar només les operacions asseguradores i atorgar les prestacions socials enumerades en l'article 44 de la Llei 20/2015 d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, sense perjudici del que es disposa en l'article 45 per a les mutualitats de previsió social autoritzades per operar per rams.
Quant a l'àmbit de cobertura, en la previsió de riscos sobre les persones, les contingències que poden cobrir són les de mort, viduïtat, orfandat i jubilació, garantint prestacions econòmiques en forma de capital o renda. Així mateix, podran atorgar prestacions per raó de matrimoni, maternitat, fills i defunció. I podran realitzar operacions d'assegurança d'accidents i invalidesa per al treball, malaltia, defensa jurídica i assistència, així com prestar ajudes familiars per subvenir a necessitats motivades per fets o actes jurídics que impedeixin temporalment l'exercici de la professió.
- *Assumir directament els riscos garantits als seus mutualistes*, sense practicar operacions de coassegurança ni d'acceptació en reassegurança, si bé podran realitzar operacions de cessió en reassegurança amb entitats autoritzades per operar a Espanya.
- Les remuneracions i altres ingressos dels administradors per desplaçament, allotjament i manutenció, percebuts per la seva gestió en la mutualitat formarà part de les despeses d'administració, que no podran excedir dels límits fixats en la normativa corresponent.
- ➡ Les mutualitats de previsió social podran constituir grups mutuels conforme als mateixos requisits que s'estableixin reglamentàriament per als grups de mútues.
- ➡ Reglamentàriament, es regularà per a les mutualitats de previsió social les normes del règim jurídic de les mútues d'assegurances que els siguin aplicable.

5 CONCLUSIÓ

Com hem vist en el tema, les empreses d'assegurances poden definir-se com aquelles empreses l'activitat econòmica de les quals consisteix a produir el servei de seguretat cobrint determinats riscos econòmics (riscos assegurables) a les empreses i els particulars.

Les empreses d'assegurances per la seva funció medidora en el sistema financer són uns intermediaris financers amb unes característiques molt peculiars que les diferencien de les empreses d'altres sectors de l'economia i fins i tot amb les restants empreses financeres.

L'activitat asseguradora converteix en inversió a llarg termini el que, en general, no va ser considerat estalvi pel contractant del segur. No obstant això, des del punt de vista financer es tracta d'un estalvi molt estable i a llarg termini.

Segons hem explicat la regulació del segur privat a Espanya es conté bàsicament en la Llei d'Ordenació del Segur Privat, que trasllada a l'ordenament intern la Directiva europea 98/78/CE.

El sector assegurador espanyol està integrat per tres grans blocs d'empreses, deixant fora a la Seguretat Social donades les seves característiques pròpies i diferenciades:

- Entitats asseguradores privades: Revesteixen la forma de societats anònimes, mútues, cooperatives o delegacions a Espanya de societats asseguradores estrangeres.
- Mutualitats de Previsió Social: Fins a 1984 amb base en principis de solidaritat i germanor, inspirats en els moviments purament mutualistes, sense la suficient base actuarial. A partir d'aquest any, la llei intenta dotar a aquestes entitats d'un major grau de garantia i seguretat, exigint-los que la seva actuació es desemboliqui amb criteris tècnics, similars als de les altres entitats asseguradores.
- El Consorci de Compensació d'Assegurances: Entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia, adscrita a la Direcció general d'Assegurances, que té per objecte cobrir els riscos extraordinaris sobre les persones i els béns i altres riscos especials.

6 BIBLIOGRAFIA

- Bahillo Marcos, M. ^a, & Pérez Bravo, M. ^a. (2017). *Operaciones auxiliares de gestión de tesorería 2.ª edición*. Paraninfo.
- Bahillo Marcos, M., Pérez Bravo, M., & Escribano Ruiz, G. (2013). *GESTIÓN FINANCIERA*. Madrid: PARANINFO.
- BOE. (s.f.). *Ley 20/2015, de 14 de julio, de ordenación, supervisión y solvencia de las entidades aseguradoras y reaseguradoras*. Editorial BOE.
- BOE. (s.f.). *Real Decreto 1060/2015, de 20 de noviembre, de ordenación, supervisión y solvencia de las entidades aseguradoras y reaseguradoras*. Editorial BOE.
- BOE. (s.f.). *Ley 26/2006, de 17 de julio, de mediación de seguros y reaseguros privados*. Editorial BOE.
- Mapfre, F. (s.f.). Obtenido de Panorama Económico y Sectorial 2017.
- Ortiz Salmerón, J. (2013). *Gestión financiera*. Editex.